

Kindlustusandjate kriiside ennetamise ja lahendamise seaduse eelnõu
seletuskirja lisa 6
Märkuste tabel

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM (II ring)	Märkused 1a–10a
JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM (I ring)	Märkused 1–19
MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM	Märkus 20
FINANTSINSPEKTSIOON	Märkused 21–39
EESTI KINDLUSTUSSELTSIDE LIIT	Märkused 40–54
EESTI LIIKLSUKINDLUSTUSE FOND	Märkused 55–59
AUDIITORKOGU	Märkused 60–63
KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA	Märkused 64–68

Nr.	Ettepaneku sisu	Arvestatud/ Mitte- arvestatud/ Selgitatud	Rahandusministeeriumi seisukoht
------------	------------------------	--	--

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM (II kooskõlastusring)			
1a. JDM	1. Eelnõu § 40 lg 4 – kõnealuse sättega nähakse ette, et kindlustusandja või sildkindlustusandja pakkumise kohta teabe avalikustamisega võib erinevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014 artikli 17 lõikes 1 sätestatust viivitada, nagu on määratud sama artikli lõikes 4 või 5. Eelnõu seletuskirjast ei nähtu, miks eelnõu koostaja on pidanud vajalikuks taasesitada otsekohalduva määruse sätted riigisisiseses õiguses. Määruse sätteid lugedes näib, et liikmesriikidele on üksnes jäetud kaalutlusõigus osas, kui nad soovivad näha ette alternatiivi, et kirjalik selgitus tuleb esitada pädeva asutuse nõudmisel, kuid ülejäänud osas peaks eelnõu § 40 lõikes 4 viidatud normid olema otsekohalduvad ka ilma vastava riigisisese regulatsioonita.	Arvestatud	Eelnõust on kõnealune säte välja jäetud.
2a. JDM	2. Eelnõu § 64 – kuigi kaebuste lahendamist reguleeriv eelnõu § 64 ei tegele enam tsiviilkohtumenetluse seadustiku alusel hagita menetluses asjade menetlemisega, siis juhime siiski tähelepanu § 64 lõikele 1, mis puudutab FI otsuse arvesse võtmist kohtumenetluses. Erinorm, mis sätestatakse konstruktsiooniga „kohus võib arvesse võtta“ on õiguslikult ebaselge ja ei ole õiguskindel kohtumenetluse reegel. Kui soovitakse öelda, et FI otsus on kohtumenetluses tõend, siis märgime, et kohus hindab kõiki tõendeid seadusest juhindudes igakülgselt, täielikult ja objektiivselt ning otsustab oma siseveendumuse kohaselt, lisaks kehtib halduskohtumenetluses kohtu uurimisprintsip.	Arvestatud	Eelnõu § 64 lõike 1 sõnastust on korrigeeritud.
3a. JDM	3. Eelnõu § 66 lg 7 – esimesel kooskõlastusringil tõi Justiits- ja Digiministeerium välja, et sättes tuleb täpsustada, milliseid isikuandmeid täpsemalt avalikustatakse ja selge eesmärk, mida isikuandmete avalikustamisega taotletakse. Sätet on küll täpsustatud konkreetsete isikuandmetega, kuid avalikustamise eesmärki ei ole sättes välja toodud. Lisaks sellele märgime, et seletuskirjas on selgitatud, et IRRD direktiivi artikli 84 lõike 2 viimase alalõigu kohaselt on avaldatud andmed kättesaadavad vähemalt viie aasta	Arvestatud	Eelnõu § 66 lõigete 6 ja 7 sõnastusi on korrigeeritud.

	<p>jooksul. Avaldatud teabes sisalduvaid isikuandmeid hoitakse kriisilahendusametlikul veebisaidil ainult nii kaua, kui on kohaldatavate andmekaitsereeglite kohaselt vajalik. FIS § 54 lõike 5 kohaselt on Inspektsioonil õigus täielikult või osaliselt avalikustada väärteloasjas tehtud lahend või haldusakt või -leping, kui see on ette nähtud käesoleva seaduse § 2 lõikes 1 nimetatud seaduses või kui see on vajalik investorite, finantsjärelevalve subjektide klientide või avalikkuse kaitseks või finantsturu õigus- või korrapärase toimimise tagamiseks. Kogu nimetatud teave on veebilehel kättesaadav vähemalt viis aastat, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Käesoleva lõike 7 kohaselt on see teave avalik viis aastat. Seletuskirjas antud selgitustest järeldub, et direktiiv paneb kohustuse avalikustada kohustuse rikkumise tõttu teade haldusakti, väärteloasjas tehtud jõustunud kohtuvälise menetleja otsuse või kohtuotsuse kohta vähemalt viie aasta jooksul, kuid avaldatud teabes sisalduvaid isikuandmeid hoitakse kriisilahendusametlikul veebisaidil üksnes nii kaua kui vajalik, st isikuandmete avalikustamise pikkus peaks lähtuma igakordsest hinnangust. Viimati nimetatud mõte ei tule aga Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul eelnõuga kavandataivatest sätetest välja.</p>		
<p>4a. JDM</p>	<p>4. Eelnõu § 67 - kõnealuse sättega nähakse ette konfidentsiaalsusnõuded. Seletuskirjas on viidatud, et kooskõlas rahvusvaheliste standardite ja Euroopa Liidu õigusega sätestatakse FIS §-s 54, et finantsjärelevalvemenetlus ei ole avalik. Samaselt järelevalve tegevusele on ka teave kriisilahendusmenetluse kohta konfidentsiaalne (FIS § 54¹). Juba teave selle kohta, et FI konkreetset kindlustusandjat uurib, võib avaldada nimetatud isikule kahjulikku mõju. Seetõttu tuleb tingimata tagada asjakohane konfidentsiaalsuse hoidmise kord sellise teabe puhul nagu finantsseisundi taastamise kavade ja kriisilahenduskavade sisu ning üksikasjad ning sellega seoses tehtava mis tahes hindamise tulemused. Justiits- ja Digiministeerium nõustub, et teatavatel juhtudel on vajalik lisaks avaliku teabe seaduses ette nähtud juurdepääsupiirangu alustele näha juurdepääsupiirangu alused ette ka eriseaduses ning lisaks sellele näha ette ka juurdepääsu eritingimused, kuid palume seda teha seda selliselt, et sellest nähtuks nii see, millist teavet kaitstakse, kui ka see, millise huvi kaitseks on vastav juurdepääsupiirang seatud. Justiits- ja Digiministeerium on ka FIS § 54 ja 54¹ osas palunud Rahandusministeeriumil seal sisalduvad juurdepääsupiirangu alused viia vastavusse eelpool toodud nõuetega. Seega, kuna eelnõu § 67 näeb ette juurdepääsu eritingimused teabe suhtes, mis on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks FIS alusel, siis tuleb FIS § 54 lg 2 sõnastada järgmiselt:</p> <p>„(2) Finantsjärelevalve käigus finantsjärelevalve subjektilt või muudelt isikutelt või asutustelt saadud teave, sealhulgas andmed, dokumendid ja muu teave, finantsjärelevalve</p>	Arvestatud	<p>Muudatus on kavandatud krediitiasutuste seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõusse, mis esitatakse lähiajal kooskõlastusele.</p>

	<p>käigus koostatud õiendid, aktid, ettekirjutused ja muud finantsjärelvalve tulemusi kajastavad dokumendid iga liiki andmekandjal on konfidentsiaalsed, et tagada [kaitstav huvi]. Inspeksioon on kohustatud tagama käesolevas lõikes nimetatud teabe konfidentsiaalsuse tähtajatult. Teavet säilitatakse tähtajatult. Inspeksioon võib otsustada teabe hävitada, kui see ei ole enam vajalik Inspeksiooni eesmärkide täitmiseks, kuid mitte varem kui kümne aasta möödumisel teabe saamisest.“.</p> <p>Seletuskirjas tuleb välja tuua, millise Tromsø konventsiooni1 juurdepääsupiirangu aluse alla kavandata AK-alus mahutub.</p>		
5a. JDM	<p>5. Eelnõu § 88 p-d 93–98 – kõnealuste punktidega muudetakse KindlTS § 106, mis näeb ette kindlustusandja juhtidele ja töötajatele esitatavad nõuded. Järelevalves kontrollib eelnimetatud andmeid Finantsinspeksioon, kuid palume seletuskirjas välja tuua, kellel lasub kohustus juhtide ja töötajate valiku eelselt nimetatud nõuete kontrollimine. Palume seletuskirjas välja tuua, milliste andmete põhjal kehtestatud nõudeid kontrollitakse, milliseid isikuandmeid selleks töödeldakse ning kust ja milliste normide alusel vastavaid andmeid saadakse.</p>	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.
6a. JDM	<p>6. Eelnõu § 88 p-d 96–98 – kõnealuste muudatustega nähakse ette juhiks olemise välistavad asjaolud, sätestades, et selleks on isikule määratud karistus. Juhime tähelepanu, et kohus ei määra Eestis karistusi, vaid mõistab õigust, sh mõistab karistusi, seega on kasutatud vale mõistet. Lisaks ei ole sätete sõnastuse põhjal aru saada, kas tegemist on jõustunud otsustega. Palume kavandatavate sätete sõnastust täpsustada.</p>	Arvestatud	Eelnõu sõnastust on parandatud ja täiendatud.
7. JDM	<p>7. Eelnõu § 92 p 1 – TsMS § 356 lg 4 täiendamisega reguleeritakse kohtumenetluse peatamist selliselt, et kohtumenetlus peatatakse, kui FI taotleb seda kindlustusandjate kriiside ennetamise ja lahendamise seaduse alusel. Eelnõust ega seletuskirjast ei nähtu kohtumenetluse peatamise aluseid, samuti ei ole seletuskirjas selle kohta näiteid toodud. Olukorras, kus eelnõu sisaldab siiski kohtumenetluse peatamise aluseid, palume seletuskirja täiendada vastavate viidete ja selgitustega.</p> <p>Selgitame lisaks, et tsiviilkohtumenetluses peatatakse menetlus kuni peatamise aluse äralangemiseni, vt TsMS 9. osas teisi menetluse peatamise aluseid. Seega juhul, kui menetlus peatatakse teise menetluse tõttu, mida TsMS § 356 reguleerib, peaks olema arusaadav, mis on see tingimus, millal tuleb menetlus taastada (nt kas see on teises menetluses otsuse tegemine, jõustumine vms, mis tingis menetluse peatamise ja mille äralangemisel tuleb menetlus taastada ning seda jätkata).</p>	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.
8a. JDM	<p>8. Eelnõu § 92 p 2 – kõnealuse muutmispunktiga nähakse ette TsMS § 607 lõike 2 muudatused. Palume kasutada kavandatavas lõikes 2 sama sõnastust nagu on kehtivates</p>	Arvestatud	Eelnõu sõnastust on korregeeritud.

	lõigetes 1 ja 2, st „käsolevas peatükis sätestatud kohaldatakse“.		
9a. JDM	9. Seletuskirja p 3.16 – kõnealuses punktis on analüüsitud eelnõu kooskõlas põhiseadusega. Palume kõnealusest punkti täiendada kahe põhiõiguse vaatest, esiteks õigus eraelu puutumatuselle, kuna juhatuse ja töötajate tausta kontrollitakse, ning teiseks õigus valida endale elukutset ja kutseala, kuna juhatusele ja töötajatele on kehtestatud nõuded, millele nad peavad vastama, mis aga piirab igaühe võimalust nendel ametialadel tegutseda.	Arvestatud	
10a. JDM	10. Palume arvestada ka käsoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.	Arvestatud	
JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM (I kooskõlastusring)			
1. JDM	<p>Eelnõu § 5 lõige 6 määratleb termini „ettevõtja omanik“. Eelnõus on mõiste defineeritud kui ettevõtja, sealhulgas kindlustusandja omanik käsoleva seaduse tähenduses on isik, kes omab omandiõiguse instrumenti, ning terminit „ettevõtja omanik“ kasutatakse eelnõus läbivalt, nt § 28 lg 1 p 7; § 29 lg 4; § 30 lõiked 5 ja 7 jne. Ülevõetav direktiiv kasutab siin terminina art 2 punktis 52 „aktsionäri“, mis on defineeritud kui omandiõiguse instrumentide omaja. Eesti õiguse kontekstis tekitab termin „ettevõtja omanik“ küsitavusi, kuivõrd ettevõtja tuumikdefinitsioon hõlmab äriseadustiku järgi nii füüsilist isikut, kes pakub oma nimel tasu eest kaupu või teenuseid ning kellele kaupade müük või teenuste osutamine on püsiv tegevus, kui ka seaduses sätestatud äriühingut. Seetõttu palub Justiits- ja Digiministeerium kaaluda mõne muu konstruktsiooni sissetoomist, näiteks omandiõiguse instrumendi omaja.</p> <p>Ühtlasi märgime, et konkreetsete sätete seletuskiri ei täpsusta, et tegu on direktiivi mõistetega ja millistest direktiivi sätetest need pärit on. See info on küll leitav hiljem seletuskirja lõpus asuvast vastavustabelist, kuid parema ülevaatlikkuse huvides palume vähemalt terminite osas seletuskirja täiendada viidetega ülevõetavatele direktiivi artiklitele.</p>	Arvestatud	<p>Eelnõus on läbivalt asendatud termin „ettevõtja omanik“ terminiga „omandiõiguse instrumendi omaja“.</p> <p>Kuna kriisilahenduse reeglid peavad kohalduma ka ühistulise kindlustusandja kriisilahenduse korral, ei ole asjakohane viidata kitsalt aktsionäridele.</p>
2. JDM	Eelnõu § 50 – kõnealuse sättega nähakse ette, et Finantsinspektsiooni (FI) kriisilahendusüksus avalikustab erihalduri määramise ja sellega seotud tingimused. Seletuskirja kohaselt võib teatud elemente jätta avaldamata vastavalt Euroopa Liidu õigusele, näiteks isikuandmed (nt elukoha aadress). Juhime tähelepanu, et kui avalikustatavad andmed sisaldavad isikuandmeid, siis peab nende avalikustamiseks olema õiguslik alus, sh peab olema selge, milliseid andmeid ja kui kaua avalikustatakse. Seega palume isikuandmete avalikustamise korral tuua seaduses välja, milliseid isikuandmeid avalikustatakse (nt erihalduri nimi, hariduse andmed vms). Samuti tuleb määrata tähtaeg, kaua andmeid avalikustatakse (nt kuni erihalduri volituste lõppemiseni). Seletuskirjas on ka välja toodud, et komisjoni hinnangul ei saa isikuandmete kaitsele tuginedes jätta avalikustamata erihalduri tasustamist. Palume viidata, kus on nimetatud komisjoni hinnang leitav.	Arvestatud	Eelnõu sõnastust on täpsustatud.

<p>3. JDM</p>	<p>Eelnõu § 62 lõike 5 alusel on ettevõtja omanikel, kindlustusvõtjatel, kindlustatutel, soodustatud isikutel, õigustatud isikutel ning muudel võlausaldajatel või kindlustuse tagamise skeemil õigus vahe ulatuses hüvitisele, kui järelhindamise tulemusel selgub, et nad on kandnud suuremat kahju, kui nad oleksid kandnud ettevõtja likvideerimise korral tavalises maksejõuetusmenetluses. Tavaline maksejõuetusmenetlus pakub täiendavaid võimalusi selleks, kuidas on võimalik nt tagasivõitmise teel võlgniku vara kasvatada ja seeläbi võlausaldajate olukorda parandada. Olukorras, kus juba alguses nõ tavapärasest maksejõuetusmenetlusest on loobutud, tekib küsimus, kuidas on võimalik järeldada, kas ja mil määral omanikud, soodustatud isikud jms sattusid halvemasse olukorda, arvestades, et tagantjärele on võimatu hinnata, millisel määral nõ tavapärane maksejõuetusmenetlus oleks võlgniku vara suurendamisel potentsiaalselt edukam olnud. Palume seda seletuskirjas pikemalt avada.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Seletuskirjas on täiendavalt selgitatud, et hüvitisõiguse hindamise eesmärk ei ole tagantjärele rekonstrueerida kõiki tavalise maksejõuetusmenetluse võimalikke ja hüpoteetilisi arenguid, vaid viia läbi sõltumatu ja objektiivne võrdlev hinnang, mis põhineb realistlikel ja põhjendatud eeldustel selle kohta, milline oleks olnud isikute kohtlemine tavalises maksejõuetusmenetluses kriisilahenduse algushetkel teada olnud asjaolude põhjal. Kuigi tavaline maksejõuetusmenetlus võib teoreetiliselt pakkuda täiendavaid võimalusi vara suurendamiseks, sealhulgas tagasivõitmise teel, on selliste meetmete tulemuslikkus alati ebakindel ning sõltub mitmest asjaolust. Seetõttu ei lähtuta järelhindamisel maksimaalsest võimalikust tulemusest, vaid tõenäolisest ja mõistlikult prognoositavast tulemusest, mida oleks olnud võimalik saavutada tavapärasest maksejõuetusmenetluses.</p> <p>EIOPA on välja töötamas RTS eelnõu, milles täpsustatakse järelhindamise läbiviimise meetodikat. Panganduse kriisilahenduses on hindamise meetodikat täpsustav õigusakt juba kehtestatud. Näiteks on selles sätestatud, et selleks, et määrata kindlaks aktsionäridele ja võlausaldajatele tavalise maksejõuetusmenetluse korral osaks saav kohtlemine, peab hindamine põhinema üksnes faktidel ja asjaoludel, mis eksisteerisid kriisilahendusotsuse tegemise kuupäeval ja mille kohta võib mõistlikult eeldada, et need olid sel kuupäeval teada, ja mis oleksid mõjutanud üksuse varade ja kohustuste mõõtmist</p>
---------------------------------	---	--

			sel kuupäeval, kui nad oleksid hindajale teada olnud.
4. JDM	<p>Eelnõu § 64 lg 1 sätestab järgmist:</p> <p><i>1) Kriisiohjemeetme rakendamisest tingitud kaebused vaadatakse läbi tsiviilkohtumenetluse korras hagita menetluses, seejuures võttes kohtulikus kontrollis arvesse Finantsinspektsiooni kriisilahendusüksuse hinnatud majandusliku hinnangu asjaolud.</i></p> <p>Märgime, et viidatud lg 1 ja eelnõu kohase tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) muudatuste kohaldamisalad ei lange kokku – lg 1 kohaldamisala on laiem kui TsMSi muudatuste kohaldamisala. TsMSi muudatuste kohaselt on võimalik esitada hagita menetluses avaldus hüvitise kindlaksmääramiseks, samas kui hüvitiste määramise menetlemist käsitleb eelnõu § 62 lg 6. Eelnõu § 64 lg 1 kohaselt vaadatakse hagita menetluses läbi ka kriisiohjemeetme rakendamisest tingitud kaebused, selliseid kaebusi piiritlemata. Palume selgitada, kas kohaldamisala on taotluslikult erinev? Millised on kriisiohjemeetme rakendamisest tingitud kaebused? Kas see puudutaks ainult § 59 lg-s 3 nimetatud olukorda, kus on kaebuse esitamise võimalus reguleeritud või on veel kaebusi? Eelnõu § 59 lg 3 kohaselt viib FI kriisilahendusüksus ellu kriisilahendustegevust FI juhatuse otsuse alusel ka siis, kui tal ei ole ettevõtja üle kontrolli. Otsuse kohta kaebuse esitamise suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 64. Kas eelnõu sõnastusest võib järeldada, et viide §-le 64 puudutab ainult kaebust § 59 lg 3 esimese lause olukorras tehtud otsuse peale? Kuidas on mõeldud, et hagita menetluse reeglid § 64 puhul kohalduksid?</p>	Arvestatud	Eelnõu § 64 lõike 1 sõnastust ja seletuskirja on korrigeeritud.
	<p>Ei ole aru saada, mida tähendab lõikes 1 „<i>seejuures võttes kohtulikus kontrollis arvesse Finantsinspektsiooni kriisilahendusüksuse hinnatud majandusliku hinnangu asjaolud</i>“.</p> <p>Kas selle sätte eesmärk on öelda, et hagita menetluses tuleb kohtule esitada FI majanduslik hinnang ja tegemist on tõendiga? Lõikes 1 pakutud sõnastus viib eksitavale seisukohale, justkui oleks ühel dokumendil kohtumenetluses ette kindlaksmääratud jõud ja kohtumenetlus oleks vaid formaalsus. Ühelgi tõendil ei saa olla kohtu jaoks ette kindlaksmääratud jõudu. Kohus hindab seadusest juhindudes kõiki tõendeid igakülgselt, täielikult ja objektiivselt ning otsustab oma siseveendumuse kohaselt. Hagita menetluses kehtib lisaks kohtu uurimisprintsii. Sätte sõnastus viitab, et tõendi asjakohasuse ulatus piirdub selles välja toodud asjaoludega. Eeldan, et FI hinnang koosneb asjaoludest, st kirjeldavast osast, ja järeldustest, st resolutiivosast, mida kohus „arvesse võtma“ ei pea. Kas see on olnud eesmärk? Mida tähendab „FI hinnatud majandusliku hinnangu asjaolud?“ Palume seaduse tekstist välja jätta väljend „kohtulik kontroll“.</p>		<p>IRRD direktiivi art 67 (3) sätestab: “Liikmesriigid tagavad, et kriisiohjemeetme läbivaatamine on kiire ja et liikmesriigi kohtud <u>võtavad</u> oma hinnangu aluseks faktide majandusliku sisu hindamise, mille kriisilahendusasutus on läbi viinud.“</p> <p>Direktiivi põhjenduspunktis on täpsustatud: “Kriisilahendusasutuste võetud kriisiohjemeetmed võivad nõuda keerukaid majanduslikke hinnanguid ja suurt kaalutlusruumi. Kriisilahendusasutustel on konkreetselt olemas ekspertiisid selliste hinnangute koostamiseks ja kaalutlusruumi asjakohase kasutamise</p>

	<p>Palume § 64 lg 1 sõnastust muuta ning seletuskirja vastavalt täiendada.</p>	<p>kindlaksmääramiseks. Seetõttu on oluline tagada, et kui riiklikud kohtud vaatavad läbi asjaomaseid kriisiohjemeetmeid, tuginevad nad kriisilahendusasutuste poolt selles kontekstis tehtud keerukatele majanduslikele hinnangutele. Siiski ei tohiks nende hinnangute keerukus takistada riiklikke kohtuid uurimast, kas tõendid, millele kriisilahendusasutus tugines, on faktiliselt täpsed, usaldusväärsed ja järjepidevad, kas need tõendid sisaldavad kogu asjakohast teavet, mida keeruka olukorra hindamisel arvesse tuleks võtta, ning kas sellega on võimalik põhjendada hindamise alusel tehtud järeldusi.“</p> <p>Majanduslik hinnang keskendub näiteks ettevõtja finantsseisundile (omavahendite suurus, maksevõime ja likviidsus, vara ja kohutised), riskianalüüsile. Samuti hinnatakse erinevate meetmete mõju finantsseisundile ja osapooltele ning mõju võlausaldajatele ja omanikele.</p> <p>Direktiivi ülevõtmise töögrupis tõstatati mh küsimus selle sätte ülevõtmise kohta ning Euroopa Komisjoni selgitus oli järgmine: „<i>This provision requires that the court base itself on the economic assessment of facts carried out by the resolution authority rather than substituting its own economic assessment for that of the resolution authority.</i>“</p> <p>Oleme valmis kaaluma § 64 lõike 1 välja jätmist (kohtumenetlusele viitamine ei ole teise lauseta vajalik), kui see ei ole vastuolus direktiivi nõuetekohase ülevõtmisega,</p>
--	--	---

			või sätte ümber sõnastamist viisil, mis tagaks selle kooskõla nii HKMS-i kui ka direktiiviga.
5. JDM	<p>Eelnõu § 64 lg 2 sätestab: (2) <i>Kaebuse esitamine ei peata kriisiohjemeetme rakendamiseks mõeldud otsuste täitmist ning Finantsinspektsiooni kriisilahendusüksuse otsus on täidetav viivitamata, kuivõrd selle peatamise suhtes kohaldub ümberlükatav eeldus, et peatamine oleks vastuolus avaliku huviga.</i></p> <p>Palume selgitada, kellele on suunatud lõike 2 sõnastus, mis puudutab eelduse ümberlükkamist? Kes hindab FI kriisilahendusüksuse otsuse täitmise peatamise vastuolu avaliku huviga? Pakutud kujul on sätte sõnastus pigem kirjeldav ja mitte regulatiivse iseloomuga. Kui tegemist peaks olema kohtumenetluse normiga ja kontrollib kohus, tuleks säte sõnastada selliselt, et oleks aru saada, kes eeldust kontrollib, kas seda tehakse taotluse alusel jms.</p> <p>Lõikes 2 on esitatud üheaegselt kolm olukorda: 1) FI otsus on viivitamata täidetav (ei ole kohtumenetluse norm); 2) kaebuse esitamine (kas peetakse silmas avalduse esitamist hagita menetluses?) ei peata täitmist, 3) kohalduv eeldus.</p> <p>Süsteematiselt selgem oleks, kui FI otsuse viivitamata täidetavus oleks reguleeritud enne olukorda, mis käsitleb kaebuse esitamist ja seda, et kaebuse esitamine otsuse täitmist ei peata. FI otsuse viivitamatu täidetavuse normi asukohana võiks kaaluda ka otsuse tegemise regulatsiooni. Seejärel tuleks reguleerida, et otsuse vaidlustamise korral on võimalik taotleda täitmise peatamist ja täitmine peatatakse juhul, kui peatamine ei ole vastuolus avaliku huviga. Seletuskirjas võiks selle kohta tuua näite.</p> <p>Palume § 64 lg 2 sõnastust eeltoodu valguses täpsustada ning vastavalt täiendada ka seletuskirja.</p>	Arvestatud	<p>Eelnõu § 64 lõike 2 sõnastust on korrigeeritud ja seletuskirja on täiendatud. Peame asjakohaseks jätta alles üksnes sõnastus, et kaebaja taotluse alusel Finantsinspektsiooni kriisilahendusüksuse otsuse täitmise peatamise üle otsustamisel eeldatakse, et otsuse täitmise peatamine on vastuolus avaliku huviga. HKMS § 249 lõike 3 kohaselt avalikku huvi küll kaalutakse, aga see ei ole eelduseks.</p>
6. JDM	<p>Eelnõu § 64 lg 4 kohaselt võib FI kriisilahendusüksus taotleda kohtumenetluse peatamist „tarviliku ajavahemikuni“. Tundub, et siin on loogikaviga või keeleline viga – ajavahemikuni menetluse peatamine ei ole võimalik, võimalik oleks peatada ajavahemikuks või teatud kuupäeva saabumiseni (ilmselt seda ka silmas peetakse).</p> <p>Pakutud sõnastus seega eeldab, et taotlus juba sisaldab teavet selle kohta, millise kuupäevani kohtumenetluse peatamist taotletakse. Selgitame kohtumenetluse peatamise sisu: menetlus peatatakse menetluse peatamise aluse äralangemiseni, st teatud sündmuse või tagajärje saabumiseni, seejärel menetlus uuendatakse. Kas eelnõu kohaselt on äralangemise alus taotluses märgitud kuupäeva saabumine või siiski muu sisuline tingimus?</p>	Arvestatud	<p>Selgitame, et § 64 lõige 4 on seotud TsMS § 356 lõikega 4, mida samuti käesoleva eelnõuga muudetakse (lisatakse viide käesolevale seadusele). Kuna viidatud TsMS säte kasutab sõnastust „kohus peatab menetluse nõutavaks ajaks.../“, siis on eelnõu § 64 lg 4 sõnastust muudetud ning „tarviliku ajavahemikuni“ asemel kasutatud sõnastust „nõutavaks ajaks“.</p> <p>TsMS § 356 lõike 4 muudatust on selgitatud järgmiselt:</p>

	<p>Palume sätte sõnastust täpsustada, samuti vastavalt täiendada seletuskirja.</p>		<p>Kohtumenetluse peatamiseks vajalikku tähtaega ei ole võimalik ette näha, sest tuleb arvestada, et kriisilahendusmenetlust viiakse läbi erakorralistes tingimustes. FI saab taotleda kohtul menetlus peatada lähtudes eesmärgist ja asjaoludest, mis tingivad menetluse peatamise. Seetõttu tuleb rõhutada, et peatamise tähtaja pikkuse otsustab kohus ja FI saab seda põhjendada, miks FI peab põhjendatuks menetluse peatamist konkreetset selliseks ajaks.</p> <p>Seega peab peatamine olema ajaliselt ja eesmärgipäraselt piiratud ning nõutav aeg on kohtu poolt määratud.</p> <p>Peatamise äralangemise aluseks on sisulise tingimuse äralangemine. Kohtumenetluse peatamine on ette nähtud üksnes ajaks, mil see on vajalik konkreetse kriisilahendusmeetme tulemuslikuks rakendamiseks ja kriisilahendusõiguste kasutamiseks. Seega on peatamise kestus seotud eesmärgiga, mille saavutamiseks peatamist taotletakse, ning peatamine peab lõppema niipea, kui selle sisuline vajadus ära langeb.</p>
7. JDM	<p>Eelnõu § 66 lg 5 – kõnealuse sättega nähakse ette, et FI tagab, et teade kriisilahenduse algatamise kohta saadetakse kriisilahenduses oleva ettevõtja teadaolevatele omanikele ja võlausaldajatele, kelle andmed on kättesaadavad selle ettevõtja registrite või andmebaaside alusel. Seletuskirjas on ettevõtja registrite ja andmebaaside kohta toodud näitena ettevõtja enda hallatav nimekiri aktsionäridest või laenulepingute, allutatud võlainstrumentide ja muu võla dokumentatsioonist peetav andmebaas jne. Palume seletuskirjas selgitada, kuidas FI tagab teate saatmise ettevõtja registrites ja andmebaasides kättesaadavate andmete alusel, st kas FI-l on juurdepääs ettevõtja registrite ja andmebaaside andmetele? Kui jah, siis palume seletuskirjas välja tuua, millise seaduse sätte alusel see toimub.</p>	Arvestatud	<p>Eelnõu § 66 lõike 5 eesmärk on üle võtta IRRD direktiivi art 65 (4) sätte, mille kohaselt tuleb teated edastada nendele omandiõiguse instrumentide omajatele ja võlausaldajatele, kelle andmed on kriisilahendusasutusele kättesaadavad kriisilahenduses oleva ettevõtja registrite või andmebaaside kaudu. Finantsinspeksiooni kriisilahendusüksusel on kriisilahendusmenetluses õigus saada kriisilahenduses olevalt ettevõtjalt kogu kriisilahenduse</p>

			<p>läbiviimiseks vajalik teave, sealhulgas andmed ettevõtja omandiõiguse instrumentide omajate ja võlausaldajate kohta. See õigus tuleneb § 48 lõike 1 punktist 1.</p> <p>Eelnõu § 66 lõike 5 sõnastust on korrigeeritud, et oleks selgem, et säte ei eelda Finantsinspektsiooni otsest ja püsivat juurdepääsu ettevõtja süsteemidele, vaid teabe kättesaadavust kriisilahendusmenetluse raames ettevõtja poolt esitatud andmete kaudu.</p>
<p>8. JDM</p>	<p>Eelnõu § 66 lg 6 – kõnealuse sätte alusel avalikustab FI oma veebilehel käesolevas seaduses sätestatud kohustuse rikkumise tõttu teate haldusakti, väärteoasjas tehtud jõustunud kohtuvälise menetleja otsuse või kohtuotsuse kohta viivitamata pärast selle jõustumist. Palume seletuskirjas välja tuua, millist teavet nimetatud teates peale eelnõu § 66 lõikes 6 nimetatud rikkumise liigile, laadile ning rikkumise eest vastutava isiku andmetele avalikustatakse. Juhime tähelepanu, et kui teade sisaldab ka isikuandmeid, siis tuleb isikuandmete avalikustamise sättes välja tuua isikuandmete avalikustamise eesmärk ning vajadusel ka tähtaeg. Tähtaeg tuleb välja tuua juhul, kui andmete säilitustähtaeg on pikem kui avalikustamise eesmärgi saavutamiseks vajalik tähtaeg. Eelnõu § 66 lõike 8 põhjal saab järeldada, et avalikustatakse ka isikuandmeid, seega palume sätet täiendada avalikustamise eesmärgi ja vajadusel tähtajaga.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Eelnõu § 66 lõike 7 sõnastust on korrigeeritud. Esiteks on sõnastusest välja jäetud sõna „vähemalt“. Ilmselt sai eksitavaks asjaolu, et direktiivi eestikeelses versioonis on sõnastus: „avaldatakse <u>ka</u> teave õigusrikkumise liigi ja laadi kohta ning selle füüsilise või juriidilise isiku nimi“. Inglisekeelne sõnastus ütleb konkreetset: „The publication shall contain information on the type and nature of the infringement and the identity of the natural or legal person“.</p> <p>Teiseks on lõikesse 6 lisatud lause „Teave on Finantsinspektsiooni veebilehel avalikult kättesaadav viis aastat.“</p> <p>Avaldamise eesmärk on sätestatud FIS § 54 lõikes 5 ehk Finantsinspektsioonil on õigus täielikult või osaliselt avalikustada väärteoasjas tehtud lahend või haldusakt või -leping, kui see on vajalik investorite, finantsjärelevalve subjektide klientide või avalikkuse kaitseks või finantsturu õigus- või korrapärase toimimise tagamiseks.</p>
<p>9. JDM</p>	<p>Eelnõu § 80 – Eesti haldussunni süsteemile ei ole omane eristada sunniraha ülemmäära esimesel rakendamisel ja</p>	<p>Arvestatud osaliselt</p>	<p>Nõustume, et Eesti haldussunni süsteemile ei ole sunniraha</p>

	<p>edaspidistel kordadel. Tavapäraselt sätestatakse seaduses sunniraha ülemmäär, mille raames määrab ametnik konkreetsele juhtumile proportsionaalse sunniraha suuruse. Palume eelnõu § 80 sõnastamisel sellega arvestada. Samuti palume §-s 80 piirduda termini "ettekirjutus" kasutamisega ja mitte lisada sättesse "või muu haldusakt". Asendustäitmise ja sunniraha seaduse (AtsS) § 4 lg 1 kohaselt ongi inimesele kohustusi panev haldusakt ettekirjutus. Nii saab seaduse tekst lihtsam, selgem ja on paremini kooskõlas üldseadustega.</p>		<p>ülemäärade eristamine tavapärase, samas finantssektori seadustes on sellist lähenemist kasutatud juba üle 20a. Finantssektori seaduste sunniraha sätted: IFS § 463, KindlITS § 238, KAVS § 95, KAS § 104¹, VPTS § 234¹, EVKS § 40, KIOS § 80 ja KrüTS § 36. Lisaks on panganduse kriisiennetuse ja -lahenduse valdkonnas sätestatud sunniraha ülemmäär FELS § 91 lõikes 2, mille kohaselt on füüsilise isiku puhul esimesel korral kuni 5000 eurot ja järgmistel kordadel kuni 50 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks.</p> <p>Arvestades, et tegemist on sisuliselt samalaadse haldussunni meetmega – haldusakti täitmise tagamise vahendiga –, on põhjendatud, et võrreldavates finants- ja kriisijärelevalve regulatsioonides kohaldatakse analoogset ja süsteemset lähenemist. Regulatsiooni ühtlustamine aitab vältida põhjendamatuid erinevusi võrreldavates olukordades.</p>
<p>10. JDM</p>	<p>Eelnõu § 80 ja 84 – palume selgitada, miks § 80 karistumäära puhul räägitakse kogukäibest, aga §-s 84 mitte. Miks § 80 võrreldes §-ga 84 ei räägi emaettevõtja juhtorgani heakskiitmisest? Palume eelnõu sõnastused üle vaadata, võimalikult suures ulatuses ühtlustada ning erinevate terminite kasutamist põhjendada.</p> <p>Seletuskirja lk 111 selgitatakse § 84 (juriidilise isiku ja tema konsolideerimisgrupi käive) kohta, et juriidilise isiku kogukäive on kindlustusmaksete aastane kogusumma eelmise majandusaasta SFCR aruande alusel. Kui juriidiline isik on emaettevõtja tütarettevõtja, on kogukäibeks eelmise majandusaasta käive lõpliku emaettevõtja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande järgi.</p> <p>Seletuskirja lk 110 selgitatakse § 80 (sunniraha igakordse rakendamise ülemmäär) puhul, et juriidilise isiku kogukäive on kindlustusmaksete aastane kogusumma eelmise majandusaasta SFCR aruande alusel. Eesti kindlustusandjad rakendavad alates 2023. a uut kindlustuslepingute standardit</p>	Arvestatud	Seletuskirja on ühtlustatud.

	<p>IFRS 17, mille kohaselt ei kajastata raamatupidamise aastaaruande kasumiaruandes brutokindlustusmakseid, vaid kindlustustegevuse tulu (<i>revenue</i>), mistõttu võetakse lõike 3 kohaselt käibe puhul aluseks kindlustusandja brutokindlustusmaksed, mis kindlustusandja esitab avalikus SFCR aruandes. Kui juriidiline isik on emattevõtja tütarettevõtja, on kogukäibeks eelmise majandusaasta käive lõpliku emattevõtja konsolideeritud aastaaruande järgi.</p> <p>Palume selgitada, miks on § 80 ning 84 selgitused erinevad. Kas ja millega on see põhjendatud? Palume seletuskirja täiendada ning asjakohasel juhul ühtlustada.</p>		
11. JDM	<p>Eelnõu §-ga 81 soovitakse kehtestada vastutus finantsseisundi taastamise kavaga seotud nõuete rikkumise eest. Seletuskirja lk 111 öeldakse, et paragrahviga nähakse ette karistus seoses ennetava finantsseisundi taastamise kava koostamise, haldamise, ajakohastamise ja FI-le esitamise nõuete rikkumisega. Puuduvad selgitused, kus need nõuded on sätestatud, mis on nende nõuete täpsem sisu. Kas kõik need nõuded on eranditult sellised, mille täitmist ei ole võimalik tagada haldussunni ja sunnirahaga. Palume seletuskirja täiendada.</p>	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.
12. JDM	<p>Eelnõu §-ga 82 soovitakse sätestada vastutus kriisilahenduskava koostamiseks vajaliku teabe esitamise nõuete rikkumise eest. Ka siin on seletuskiri väga napp. Märgitakse üksnes seda, et paragrahviga nähakse ette karistus seoses kriisilahenduskava koostamiseks vajaliku teabe esitamise nõuete rikkumisega. Kus need nõuded on kehtestatud, millised on nende nõuete sisu? Kui nt soovitakse karistada mitteõigeaegse teabe esitamise eest, siis see võib olla ebapiisava järelevalve tulemus. Kui teave on tegelikult olemas, siis saab teha ettekirjutuse ning nõuda, et see teave esitataks, samuti kohaldada sunniraha. Eesmärgiks on teabe saamine. Kui probleemi lahenduseks nähakse väärtekaristust, tekib küsimus, kas tegelikult ei peagi teavet esitama? Palume seletuskirja täiendada, sh selgitada, miks ei piisa järelevalvelistest meetmetest.</p>	Arvestatud	Selguse tagamiseks on eelnõu §-i 82 lisatud viide sättele, mille rikkumise eest on karistus ette nähtud. Lisaks on seletuskirja täiendatud.
13. JDM	<p>Eelnõu §-ga 83 nähakse ette väärtekaristus makseraskusest või tõenäoliselt makseraskusesse sattumisest teavitamise kohustuse täitmata jätmise eest. Seletuskirjas viidatakse, et paragrahviga nähakse ette karistus seoses makseraskusesse või tõenäoliselt makseraskusesse sattumisest teavitamise kohustuse rikkumisega. Nimelt on kindlustusandja ja muu kriisilahenduse subjekti juht kohustatud teavitama FI finantsjärelevalveüksust, kui ettevõtja on makseraskustes või tõenäoliselt satub makseraskusesse.</p> <p>Palume seletuskirja lisada selgitused, kuidas toimub tõenäolisse maksuraskusesse sattumise hindamine, kus see kohustus täpselt kirjas on, kui kiiresti tuleb sellest teavitada jmt. Kui vastutuse sättes viidatakse seaduse § 26 lõikele 4, siis selles ei ole seda kirjeldatud ega tähtaega esitatud. Justiits- ja Digiministeerium soovib mõista, millal täpsemalt, mis juhtudel alustatakse isiku suhtes väärtemenetlus üksnes seetõttu, et ta ei ole täitnud</p>	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.

	kohustust teavitada tõenäoliselt makseraskusse sattumise kohta. Ka siin tekib küsimus, kas ja mil määral on selle kohustuse täitmine tuvastatav järelevalvetegevuses ning kas ja kuidas on võimalik selle kohustuse täitmist tagada haldusõiguslike järelevalvemeetmetega.		
14. JDM	<p>Eelnõu §-ga 85 soovitakse sätestada väärteo aegumise erisus võrreldes üldisest tähtajast, mis karistusseadustiku § 81 lõike 3 kohaselt on kaks aastat. Palume seletuskirja täiendada viitega alusele, mis annab õiguse aegumise tähtaegade osas erandeid kehtestada. Selleks on KarS § 1, mis lubab erisusi teha.</p> <p>Justiits- ja Digiministeerium ei toeta aegumise kehtestamist eraldi paragrahvis. Aegumise erand tuleb sätestada eriseaduses menetluse §-s ehk §-s 86. Sel juhul on see kooskõlas teistes eriseadustes ettenähtud regulatsiooniga, nt riigihangete seadus § 216 lõige 2, maksukorralduse seadus § 162, väärtpaberituruse seaduse § 262³, krüptovaraturuse seaduse § 47.</p> <p>Seletuskirjas puuduvad täpsemad selgitused, miks peab olema kooskõlastamiseks esitatud eelnõus olevate väärttegude aegumistähtaeg kolm aastat. Lk 111 on esitatud väga lakooniline selgitus:</p> <p><i>Eelnõu § 85. Aegumine. Paragrahvis nähakse ette, et väärttegude aegumistähtaeg on kolm aastat. Finantssektori väärttegude kolmeaastased aegumistähtajad nähti ette finantsvaldkonna väärteokaristuste reformi raames, mistõttu on asjakohane, et sama lähenemine on ka käesoleva seaduse nõuete rikkumise korral.</i></p> <p>Viidatud selgitus ei ole piisav. Kui rõhutatakse seda, et eelnõus kavandatud regulatsioon on analoogne teistes finantssektori seadustes sätestatud aegumistähtaegadega, siis palume täiendavalt selgitada, milliseid seadusi on silmas peetud. Samuti palume seletuskirjas selgitada, miks kahe aastaga ei ole võimalik konkreetseid tegusid lõpuni menetleda, esitada näiteid, põhjendusi. Eeskujuks võib võtta nt seaduseelnõu 422SE seletuskirja^[1].</p>	Arvestatud	Seletuskirja on täiendatud.
15. JDM	<p>Seletuskirjas märgitakse lk 208, et eelnõuga kehtestatakse väärtteokaristused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - on sobivad, kuna aitavad ennetada ja ohjata olulisi rikkumisi finantssektoris; - on vajalikud, kuna leebemad meetmed ei pruugi tekitada piisavat heidutust ega tagada õigusrikkumiste vältimist; - on proportsionaalsed, kuna karistused on kooskõlas sektori riskidega, õiguspäraselt seaduses sätestatud ja tasakaalustavad avaliku huvi ettevõtlusvabaduse riivega. <p>Jääb arusaamatuks, kuidas järelevalve raames seaduse § 80 kohaselt füüsilisele isikule kohaldatav maksimaalselt kuni</p>	Arvestatud	Seletuskirja haldussunni ja väärtteokaristuste selgitusi on täiendatud.

^[1] [Eelnõu - Riigikogu](#)

	viis miljonit eurot või kuni kahekordne rikkumise tulemusel teenitud kasule või ära hoitud kahjule vastav summa ning juriidilisele isikule kokku mitte rohkem kui kümme protsenti kogu juriidilise isiku aastasest kogukäibest rakendatav sunniraha ei ole piisavalt heidutavad. Palume seda selgitada.		
16. JDM	<p>Eelnõu § 89 punktiga 168 (KindlITS § 257¹) – KindlITS täiendatakse uue väärtekoosseisuga, mis käsitleb kindlustusgrupi nõuete rikkumist. Seletuskirjas märgitakse lk 191, et Solventsus II direktiivi 258 lõike 2b punkti b kohaselt tagavad liikmesriigid, et sama artikli lõigete 1 ja 2a kohaldamisel hõlmavad kindlustusvaldusettevõtjate ja segafinantsvaldusettevõtjate suhtes rakendatavad järelevalvemeetmed mh ettekirjutuse tegemist või sanktsioonide või trahvide määramist kindlustusvaldusettevõtjatele, segafinantsvaldusettevõtjatele või nende juhtidele. Direktiivis pole trahvide suurust täpsustatud, mistõttu on piirmäärade määramisel võetud aluseks kindlustussektoris kohalduvad määrad.</p> <p>Palume seletuskirjas viidata, millised kindlustussektori määrad on aluseks võetud. Kui räägitakse järelevalvemeetmetest, siis palume selgitada, miks nõuete täitmist ei ole võimalik tagada järelevalve raames kohaldatava ettekirjutuse ning sunnirahaga. Kui direktiivis ei ole trahvide suurust täpsustatud, siis võib sellest väitest aru saada ka nii, et keelatud ei ole sunniraha kohaldamine. Palume seletuskirja vastavalt täiendada.</p>	Arvestatud	KindlITS § 257 ¹ on eelnõust välja jäetud.
17. JDM	Eelnõul ei ole üleminekusätteid. Kui vaadata muudatusi seoses õigusabikulude kindlustamisega (tegu on kehtvuslepingutega), siis tulenevalt asjakohasest direktiivist lisandub sätteid selle kohta, kuidas kindlustusvõtja võib valida advokaati või mõnda muud kvalifitseeritud isikut (VÕS § 528 lg 2), samuti erisusi seoses abistamisteenuse kindlustusega juhul, kui see on täiendav kindlustus õigusabikulude kindlustusele ja abiandmine ei toimu kindlustusvõtja elukohariigis (VÕS § 531.1 lg 2). VÕS muudatused näevad ette, et need tingimused tuleb eraldi märkida ka kindlustuslepingus. Tekib küsimus, mis saab juba kehtivatest lepingutest, mis selliseid tingimusi ei sisalda. Kuivõrd eelnõu ei sisalda üleminekusätteid, siis tekib küsimus, kas sellisel juhul tuleb lähtuda sellest, et lisanduvad uuendused saaksid kohalduda alles uutele lepingutele, mis sõlmitakse pärast selle seaduse jõustumist. Palume seda selgitada ja asjakohasel juhul eelnõu üleminekusätetega täiendada.	Arvestatud	Eelnõusse on lisatud võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seaduse muutmise paragrahv (eelnõu § 94).
18. JDM	Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.	Arvestatud	
19. JDM	Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu	Arvestatud	

	Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.		
--	--	--	--

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM			
20. MKM	<p>Eelnõu ja seletuskirja punktis 2.1.4 „Kriisilahendusraamistiku rahastamine“ on viidatud võimalusele kasutada erandkorras erakorralist avaliku sektori finantstoetust. Kuigi on selgelt rõhutatud eesmärki sellise toetuse kasutamist vältida või vähendada, jääb eelnõu ja seletuskirja sõnastus avaliku sektori sekkumise võimalike vormide ja ulatuse osas üldiseks.</p> <p>Eelnõus ei ole täpsustatud, milliseid riiklikke finantsinstrumente võidakse kriisilahenduse raames kasutada (nt riigi käendused, laenud, muud krediidimeetmed või võimalikud omakapitaliinvesteeringud fondide kaudu), ega ole selgelt piiritletud nende kasutamise tingimusi. Selline avatud sõnastus võib praktikas tekitada tõlgendamisruumi ning õiguselguse küsimusi, eelkõige seoses riigi võimalike finantskohustustega.</p> <p>Arvestades, et avaliku sektori finantstoetus on oma olemuselt viimane abinõu, oleks põhjendatud kaaluda:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kas eelnõus või seletuskirjas tuleks selgemalt määratleda, milliseid finantsinstrumente mõistetakse „erakorralise avaliku sektori finantstoetuse“ all; 2) kas ja millisel kujul peaks olema sätestatud põhimõtted, mis välistavad kaudsed või piiramata riiklikud kohustused; 3) kas seletuskiri peaks täpsemalt kirjeldama seoseid kehtiva riigirahanduse ja riigiabi raamistikuga. <p>Täpsustused aitaksid suurendada regulatsiooni läbipaistvust, vähendada tõlgendusriske ning tagada, et avaliku sektori vahendite võimalik kasutamine oleks selgelt piiritletud ja kooskõlas eelarvedistsipliini ning EL tasandi kriisilahenduse põhimõtetega.</p>	Arvestatud	<p>Oleme märkusest tulenevalt seletuskirja täiendanud (eraldi punkt seletuskirja punktis 2.1.5), kuid soovime rõhutada, et eelnõuga ei looda uusi aluseid avaliku sektori finantstoetuse andmiseks.</p> <p>Eelnõu fookus on kriiside ennetamisel ja lahendamisel avalikke vahendeid kasutamata.</p> <p>Eesti ja ELi kindlustusõigus on üles ehitatud nii, et riigi rahaline sekkumine kindlustusandja raskuste korral on viimane ja erandlik abinõu, millele eelnevad ranged regulatiivsed nõuded, järelevalvelised meetmed ning turupõhised kriisilahendused, sh kindlustusportfelli üleandmine või maksejõuetusmenetlus. Ka sellisel juhul võib riigi sekkumine osutada vajalikuks alles siis, kui tegemist on süsteemselt olulise kindlustusandjaga ning ohus on finantsstabiilsus.</p> <p>Kui erandkorras siiski tekib vajadus kasutada avaliku sektori (riigieelarvelisi) finantsvahendeid, rakendatakse kehtivaid RES ja riigiabi reegleid.</p> <p>Eelnõu §-is 5 on defineeritud erakorraline avaliku sektori toetus. Tegemist on selgitava sättega, mis koondab ühe mõiste alla kehtivas õiguses ja Euroopa Liidu õiguses juba ette nähtud riigiabi ja muud riigieelarveliste vahendite kasutamise vormid, mis on ette nähtud, et säilitada või taastada kindlustusandja jätkusuutlikkus,</p>

			maksevõimelisus või likviidsus.
--	--	--	---------------------------------

FINANTSINSPEKTSIOON			
21. FI	<p>1. Finantsinspeksiooni ettepanek on muuta KindlITS § 238 lõikes 3 ja §-s 263³ kogukäibe sõnastust analoogselt KKELS § 80 lõike 3 ja § 84 sõnastusega.</p> <p>KKELS § 80 lõikes 3 ja §-s 84 on juriidilise isiku kogukäive kindlustusmaksete aastane kogusumma kindlustusandja eelmise majandusaasta solventsuse ja finantsseisundi aruande alusel. KindlITS § 238 lõike 3 ja § 263³ kohaselt juriidilise isiku kogukäive on aastane kogukäive vastavalt viimasele kättesaadavale juhtimisorgani kinnitatud raamatupidamise aastaaruandele. KindlITS ei täpsusta kindlustusandja kogukäibe arvutamise põhimõtteid, mis raskendab seaduse rakendamist, kuna võimaldab mitmeti tõlgendamist.</p>	Arvestatud	
22. FI	<p>2. Finantsinspeksioon juhib tähelepanu, et KKELS § 80 lõikes 3 ja §-s 84 on kasutatud nii käibe kui ka kogukäibe mõistet, kuigi neil mõistetest ei ole antud juhul sisulist erinevust ja võiks kasutada ühte mõistet.</p>	Arvestatud	
23. FI	<p>3. KKELS § 80 lõikes 3 ja §-s 84 ning seletuskirja § 80 selgitustes on kasutatud mõistet „konsolideeritud aastaaruanne“. Kui seadusandja viitab majandusaasta aruande raamatupidamise aruande osale, siis korrektne oleks kasutada mõistet „konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne“ (RPS § 28 lõige 1).</p>	Arvestatud	
24. FI	<p>4. KKELS § 12 lõige 3 kohaselt lihtsustatud nõuded hõlmavad käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 sätestatud kava sisu ja detailsuse vähendamist, esmase kava koostamise tähtaja muutmist ning kava ajakohastamise sageduse vähendamist. Finantsinspeksiooni hinnangul ei nähtu hetkel KKELS-ist, milline on esmase kava koostamise tähtaeg, mille tähtaja muutmist KKELS § 12 lõige 3 ette näeb, ja kas selle kehtestab Finantsinspeksioon. Näiteks on FELS § 10 lõikes 7 sätestatud, et Finantsinspeksioon kehtestab esimese finantsseisundi taastamise kava koostamise tähtaja.</p>	Arvestatud	
25. FI	<p>5. Finantsinspeksioon märgib, et KKELS § 10 lõikes 3 peab „Finantsinspeksiooni kriisilahendusüksus“ asemel olema „Finantsinspeksiooni finantsjärelevalveüksus“.</p>	Arvestatud	
26. FI	<p>6. Finantsinspeksioon juhib tähelepanu, et KKELS § 67 lõike 7 kohaselt teabevahetuse suhtes Finantsinspeksiooni kriisilahendusüksuse ning Maksu- ja Tolliameti vahel kohaldatakse Finantsinspeksiooni seaduse § 53 lõike 4 punkti 14 ja lõiget 48. Finantsinspeksioon palub parandada viidet selliselt, et FIS § 53 asemel on FIS § 54.</p>	Arvestatud	
27. FI	<p>7. KKELS § 66 lõikes 5 on eraldi on välja toodud, et kui kriisilahenduses oleva ettevõtja omandiõiguse instrumendid või võlainstrumendid ei ole võetud reguleeritud väärt-paberiturul kauplemisele, siis Finantsinspeksiooni kriisilahendusüksus tagab, et teade kriisilahenduse algatamise kohta saadetakse kriisilahenduses oleva ettevõtja</p>	Selgitatud	<p>Kuna teave avaldatakse Finantsinspeksiooni veebilehel ning mitte eraldi Finantsinspeksiooni kriisilahendusüksuse või järelevalveüksuse veebilehel,</p>

	<p>teadaolevatele omanikele ja võlausaldajatele, kelle andmed on Finantsinspeksioon kriisilahendusüksusele kättesaadavad selle ettevõtja registrite või andmebaaside alusel. Sama paragrahvi ülejäänud lõigetes lasub avaldamisega seotud kohustus Finantsinspeksioonil. Finantsinspeksiooni hinnangul ei tulene hetkel seaduse tekstist ega seletuskirjast, miks KKELS § 66 lõikes 5 toodud info avaldamise eest vastutab üksnes Finantsinspeksiooni kriisilahendusüksus ja kõik ülejäänud teated peab avaldama Finantsinspeksioon.</p>		<p>siis on ka üldistatult viidatud, et avaldamise kohustus on Finantsinspeksioonil. Haldusakti annab välja Finantsinspeksioon, mistõttu on asjakohane viidata ka selle avaldamise puhul Finantsinspeksioonile ning mitte eraldi üksustele.</p>
28. FI	<p>8. KKELS § 27 lõigetes 4 ja 5 on sätestatud, et pankrotimenetlust ei algatata enne, kui kriisilahendusüksusel on olnud võimalus otsustada, kas nad sekkuvad. Finantsinspeksioon on seisukohal, et pankrotimenetluse esitamise võimalus peaks olema Finantsinspeksioonil kui kriisilahendusasutusel/organisatsioonil, mitte selle teatud struktuuriüksusel.</p>	Osaliselt arvestatud	<p>Leiame, et lõike 4 puhul on asjakohane viidata Finantsinspeksioonile, kuid meie hinnangul peaks lõikesse 5 jääma viide kriisilahendusüksusele, kuna antud juhul on see üksus pädev andma hinnangut, kas nad algatavad kriisilahenduse või mitte.</p>
29. FI	<p>9. KindITS § 123¹ lõigetes 1 ja 2 sätestatakse, et Finantsinspeksioon võib sektoriülevalt nõuda järelevalvelise aruande (RSR) sagedasemat esitamist. Finantsinspeksioonile jääb ebaselgeks, miks peaks Finantsinspeksiooni regulaarse järelevalvelise aruande (RSR) sagedasema esitamise otsus olema sektoriülene. Finantsinspeksiooni ettepanek on jätta KindITS § 123¹ lõigete 1 ja 2 sõnastusest välja sõna „sektoriülevalt“.</p> <p>Direktiivi 2025/2 artikli 35 lõige 5a punkt a) kohaselt võib järelevalveasutus lubada väikeste ja mittekeerukate ettevõtjate puhul RSR esitamist kuni iga viie aasta järel ning sama lõike viimase lõigu kohaselt võib järelevalveasutus vajaduse korral nõuda muudelt kui väikeste ja mittekeerukate kindlustus- ja edasikindlustusandjate puhul sagedasemat aruannete esitamist. Kõnealused sätted ei nõua asjakohaste otsuste tegemisel sektoriülelt lähenemist. Võimalus teha aruannete esitamise sageduse osas individuaalseid otsuseid on arvestades Eesti turu suurust paindlikum ja proportsionaalsem, kuid võimaldab vajadusel ka sektoriüleste otsuste tegemist.</p>	Arvestatud	<p>Solventsus II direktiivi ülevõtmise töögrupis tõstatati liikmesriigi poolt järgmine küsimus: „<i>In order for small and non-complex undertakings (SNCUs) to submit the Regular Supervisory Report (RSR) up to every five years, do they require in addition to their classification as SNCU, permission from their supervisory authority on a case-by-case basis (i.e. an undertaking-specific permission)?</i>“, mille peale Komisjon vastas suuliselt, et see on sektoriülene otsus. Sellest lähtusime ka sätte sõnastamisel. Hiljem on Euroopa Komisjon selgitanud, et liikmesriik saab ise otsustada, kas see otsus on sektoriülene või individuaalne.</p> <p>Tulenevalt FI ettepanekust ja KOM lisaselgitusest kustutame eelnõust viite sektoriülestele otsusele.</p>
30. FI	<p>10. Finantsinspeksiooni ettepanek on KindITS § 123¹ lõikes 3 kustutada sõna „iga“.</p> <p>Teadaolevalt EIOPA koostab kindlustusandjate järelevalveliste kvantitatiivsete aruannete (EK määrus 2023/894) muudatusi. Ettepanekute kohaselt hakatakse teatud kvartaliaruandeid esitama 2 korda aastas, ainult 2. ja</p>	Arvestatud	

	4. kvartali kohta. Kvartaliaruannete esitamissageduse vähendamine on üks kindlustusandjate aruandluskoormuse vähendamise meetmetest.		
31. FI	11. Finantsinspeksioon juhib tähelepanu, et KindlITS § 123 ³ lõikes 3 peaks kvantitatiivsed aruanded olema mitmuses, praegu on ainsuses. Kvantitatiivsete aruannete aasta ja kvartalipaketis esitatakse mitmeid aruandeid.	Arvestatud	
32. FI	12. Finantsinspeksioon märgib, et KindlITS § 129 lõike 1 ² sõnastus vajab parandamist: (1 ²) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 sätestatud kohustust ei kohaldata väikese ja mittekeeruka kindlustusandja ning väikesele ja mittekeerukale kindlustusgrupi suhtes.	Arvestatud	
33. FI	13. Finantsinspeksioonile jääb ebaselgeks, kas KindlITS § 129 lõikes 1 ⁴ olev viide § 126 lõige 1 punktile 1 on õige või peaks olema § 126 ¹ lõige 1 punkt 1.	Selgitatud	Auditeeritakse avalikku aruannet, mistõttu on asjakohane viide § 126 lõike 2 punktile 1 ehk kindlustusgrupi solventsuse ja finantsseisundi aruandele.
34. FI	14. KindlITS § 129 lõikes 2 asendatakse sõnad „auditeerimise kohustuse ja korra, et tagada neis aruannetes avaldatud kindlustusandja omavahendite ja kapitalinõuete vastavuse usaldusväärsus“ sõnadega „aruande auditeerimise täpsema korra“. Finantsinspeksioon juhib tähelepanu, et asendada tuleks sõnadega „auditeerimise täpsema korra“, vastasel juhul jääb sättesse sõna „aruande“ kordus: (2) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada käesoleva seaduse § 123 lõigetes 1 ja 3 nimetatud solventsuse ja finantsseisundi aruande auditeerimise kohustuse ja korra, et tagada neis aruannetes avaldatud kindlustusandja omavahendite ja kapitalinõuete vastavuse usaldusväärsus.	Arvestatud	
35. FI	15. Tagatisfondi seadusesse lisatakse § 73 ²⁹ . Finantsinspeksiooni ettepanek on muuta lõike 2 sõnastust järgmiselt: (2) Tagantjärele makstava osamakse määr on vähemalt kaks protsenti kindlustusandja kindlustusmaksete aastasummast. Kui tagasimakse periood ületab viit aastat, võib Tagatisfond suurendada tagantjärele makstava osamakse määra selliselt, et tagasimakse periood ei ületaks viit aastat. Kindlustusmaksete aastasumma on kindlustusandja Eestis ja teistes lepinguriikides sõlmitud kindlustuslepingute kindlustusmaksete aastane kogusumma. Arvestades asjaoluga, et kindlustusandjate kriisilahenduse osafondi kasutamise korral tuleb Tagatisfondil katta kulud teise osafondi varadest, tuleks piirata kindlustusandjate <i>ex-post</i> osamaksete kogumise perioodi selliselt, et teisest osafondist laenatud vahendid saaksid tagasi makstud mõistliku aja jooksul. Sellest tulenevalt, kui kahjud, mida osamaksetega tuleb katta, on suuremad ja nende kogumine võtab aega rohkem kui 5 aastat, võib tõsta osamakse protsenti preemiatest selliselt, et tagasimakse tehtaks maksimaalselt viie aastaga.	Arvestatud	
	Täiendavad ettepanekud KindlITS muutmiseks.		

	Finantsinspeksioonil on senisest praktikast tulenevalt KindlITS muutmiseks täiendavad ettepanekud seoses kindlustusmaaklerite vahendajate nimekirja kandmise, kustutamise ja kindlustusmaakleri juhtidele ja töötajatele esitatavate nõuete regulatsiooniga, mida palume lisaks eelnõuga seotud tähelepanekutele samuti arvesse võtta.		
36. FI	16. Finantsinspeksioon teeb ettepaneku täiendada KindlITS § 188 lõike 1 sõnastust järgmiselt: (1) Finantsinspeksioon kannab taotleja vahendajate nimekirja, kui <u>ta omab laitmatut mainet, on usaldusväärne</u> , esitatud andmed ja dokumendid on nõuetekohased ning esitatu põhjal saab veenduda, et kindlustusmaakleril on kindlustuse turustamiseks piisavad vahendid ja suutlikkus ning klientide huvid on piisavalt kaitstud.	Selgitatud	Esitatud ettepanek ei ole seotud käesoleva eelnõuga. Oleme kooskõlastusele saatnud eelnõu ¹ , mille fookuses on kindlustusmaaklerite tegevust reguleerivad küsimused. Seetõttu oleme lisanud ettepaneku nimetatud eelnõusse, mis võimaldab ühtlasi tagada ka asjakohase huvirühmade kaasamise esitatud ettepanekuga seoses.
37. FI	17. Finantsinspeksioon teeb ettepaneku täiendada KindlITS § 189 sõnastust järgmiselt: KindlITS § 189 kohaselt võib Finantsinspeksioon keelduda kindlustusmaakleri vahendajate nimekirja kandmisest, kui: 1) taotleja ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele; 2) taotleja juhatuse liige ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele või <u>ei oma Finantsinspeksiooni hinnangul laitmatut mainet ja usaldusväärset toetavaid ärisidemeid</u> ; 3) taotlejal puudub kehtiv käesoleva seaduse tingimustele vastav vastutuskindlustuslepingu või kindlustusandja või krediidi- või finantseerimisasutuse garantiilepingu pakkumus; 4) taotleja esitatud vastutuskindlustuslepingu või kindlustusandja või krediidi- või finantseerimisasutuse garantiilepingu pakkumuses märgitud tingimused ei taga Finantsinspeksiooni hinnangul piisaval määral kindlustusmaakleri tekitatud varalise kahju hüvitamist; 5) selle kolmanda riigi, kus on asutatud isik, kellega kindlustusmaakleril on märkimisväärne seos, õigusaktidest tulenevad nõuded või õigusaktide rakendamine takistaksid kindlustusmaakleri üle vajalikul tasemel järelevalve teostamist. 6) taotleja või tema juhtide märkimisväärne seos, isiklik käitumine või ärikäitumine füüsiliste või juriidiliste isikutega ohustab või võib ohustada kindlustusturu või taotleja usaldusväärset või läbipaistvust Eestis, lepinguriigis või kolmandas riigis.	Selgitatud	Vt selgitust märkuse nr 35 juures.
38. FI	18. Finantsinspeksioon teeb ettepaneku täiendada KindlITS § 190 lõike 3 sõnastust järgmiselt: (3) Finantsinspeksioon võib kustutada kindlustusmaakleri vahendajate nimekirjast, kui:	Selgitatud	Vt selgitust märkuse nr 35 juures.

¹ Eelnõude infosüsteem. Kindlustustegevuse seaduse muutmise seadus:
<https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/dc65fa70-c965-4328-bad3-13a0153a384d>

	1) kindlustusmaakler ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele <u>või vahendajate nimekirja kandmise tingimustele</u> ; 2) kindlustusmaakleri juhatuse liige ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuetele;		
39. FI	19. Finantsinspeksioon teeb ettepaneku täiendada KindlITS § 191 sõnastust järgmiselt: (1) Kindlustusmaakleri juhatuse liikmel ja otseselt kindlustuse turustamisega tegeleval füüsilisel isikul peavad olema laitmatu äriala maine, <u>usaldusväärsus ja eelnevat toetavad ärisidemed ning</u> käesoleva seaduse §-s 178 sätestatud kindlustusalased teadmised.	Selgitatud	Vt selgitust märkuse nr 35 juures.

EESTI KINDLUSTUSSELTSIDE LIIT			
	1. Kindlustusandjate kriiside ennetamise ja lahendamise seadus		
40. EKsL	<p>1.1. Mõistame, et eelnõu on seotud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi (EL) 2025/1 ülevõtmisega. Oleme direktiivi ettevalmistamise käigus korduvalt avaldanud arvamust, et täiendav raamistik tavalise maksejõuetusmenetluse ja Solventsus II nõuete kõrval ei loo sellist lisandväärtust, mis oleks proportsionaalne selle rakendamisega kaasnevate kulude ja koormusega. Kavandatud meetmete rakendamine suurendab bürokraatiat, halduskoormust ja kulusid nii kindlustusandjate kui ka järelevalvetasandil. Ühtime Eesti Kaubandus-Tööstuskoda 28.01.2026 vastuskirjas toodud seisukohaga, et mõju kindlustusandjate halduskoormusele ja kuludele ei tulene niivõrd üksikutest eraldiseisvatest nõuetest, vaid eelnõus kavandatud kohustuste kumulatiivsest mõjust.1</p> <p>EKsL on tõhusa järelevalve ja regulatsioonide poolt. Vastukaaluks uutele kohustustele tuleks EKsL hinnangul aruandluse mahtu (bürokraatiat) vähendada niivõrd, kuivõrd see on võimalik.</p> <p>Teeme ettepaneku korraldada aruandluse audit, et tuvastada a) milliseid aruandeid praktikas kasutatakse järelevalve teostamiseks, b) milliseid andmeid oleks võimalik saada riskasutuse abil ning vältida sarnaste aruannete korduvat esitamist kindlustusandjate poolt. Kindlustusandjad on valmis ettepanekut koostöös ministeeriumi ja järelevalvega konkretiseerima ja ühiselt arutama. Kindlustusseltsid soovivad, et vähendataks dubleerivate andmete küsimist nii riigisiselt (Finantsinspeksioon, Statistikaamet) kui ka piiriüleselt Baltimaade järelevalve asutustele.</p>	Selgitatud	<p>Peame aruandluse revisjoni põhimõtteliselt põhjendatuks ja tervitatavaks, eriti eesmärgiga hinnata aruannete tegelikku kasutust järelevalves ning vähendada dubleerivat andmekogumist.</p> <p>Aruandluse terviklik audit, sealhulgas ülevaade sellest, milliseid aruandeid kasutatakse järelevalve teostamisel, milliseid andmeid on võimalik saada riskasutuse teel ning millises ulatuses esineb kattuvusi nii riigisiselt kui ka piiriüleselt, on sisukas ja mahukas töö. Selline analüüs eeldab erinevate asutuste kaasamist ning olemasolevate andmevoogude põhjalikku kaardistamist.</p> <p>Kindlustussektori aruandlus on suures osas reguleeritud Euroopa Liidu õigusega ja ka EIOPA on teinud samme aruandluskoormuse vähendamise suunas. Seega kindlustusandjad esitavad vähe riikliku õiguse alusel kehtestatud aruandeid ja nende aruannete hulgas ei tohiks dubleerivate andmete küsimine teemaks olla.</p> <p>13. märtsil 2026 avaldatus EIOPA arutelupaberile, mille eesmärk on algtada kindlustusandjatega arutelu ning koguda neilt tagasisidet, et selgitada välja</p>

			<p>regulatiivsete aruandlus- ja avalikustamismõuete võimaliku ebatõhususe, kattuvuste ja ebajärjekindluse põhjused ning leida lahendused nende kõrvaldamiseks.</p> <p>Leiame, et koostöös turuosalistega oleks võimalik kaardistada andmepäringud, kus nõutakse andmete esitamist, mis juba on regulaarsetes aruannetes olemas, või mille esitamisest võiks loobuda, kuna need ei ole järelevalve eesmärkide seisukohalt asjakohased.</p> <p>Lisaks juhime tähelepanu, et KKELS eelnõusse on lisatud finantssektori halduskoormuse vähendamise ettepanek selle kohta, et kustutada nõue, et majandusaasta aruanne tuleb kättesaadavaks teha kindlustusandja tegevuskohas.</p>
41. EKsL	<p>1.2. Eelnõu § 6 kohaselt tekib teatud kindlustusandjatel kohustus koostada ja ajakohastada ennetav finantsseisundi taastamise kava, mille kohaldamisala määrab Finantsinspeksioon.</p> <p>Vaatamata sellele, et seletuskirjas (lk 214) on märgitud, et ennetava finantsseisundi taastamise kava koostamise kohustus peaks Eestis rakenduma vaid ühele kindlustusandjale, mistõttu on kava koostamise kohustuse praktiline rakendamine Eestis tõenäoliselt väga piiratud, jääb eelnõu sõnastusest tulenevalt kohustuse kohaldamisala õiguslikult avaraks ning sõltuvaks eelkõige Finantsinspeksiooni tulevase hinnangust ja praktikast. Seetõttu puudub kindlustusandjatel õiguskindlus, et sellist kohustust ei võidaks tulevikus siiski kehtestada ka nende suhtes. Kava koostamine ja ajakohasena hoidmine tähendaks märkimisväärt halduskoormust ning täiendavat ressursivajadust olukorras, kus kindlustusandjate regulatiivne koormus on juba praegu väga suur.</p> <p>Palume eelnõu seletuskirjas täpsustada kriteeriume, mille alusel kindlustusandjatele ennetava finantsseisundi taastamise kava kohustus pannakse, et seeläbi suurendada õigusselgust ja prognoositavust kindlustusandjate jaoks.</p>	Selgitatud	<p>Juhime tähelepanu seletuskirja lk 26-27, kus on esitatud põhjalik selgitus selle kohta, kuidas tuleks määrata kindlustusandjad, kes peavad esitama ennetava finantsseisundi taastamise kava. Täpsemad kriteeriumid kehtestatakse komisjoni määruuses, mille kavandiga on olnud võimalik huvirühmadel tutvuda ja esitada selle kohta ka kommentaare EIOPA konsultatsiooni raames.</p> <p>2026. aasta 16. veebruaril avaldas EIOPA raporti ennetava finantsseisundi taastamise kava nõuete ning turuosade kindlaksmääramisel kasutatavate meetodite kriteeriume käsitleva RTS eelnõu kohta.</p>
	2. § 89. Kindlustustegevuse seaduse muutmine		
	2.1. KindlTS § 42 ¹		
42. EKsL	2.1.1. Palume seletuskirjas täpsustada, kas tehniliste eraldiste suurus koos edasikindlustuse osaga on käsitletud bruto- või neto-edasikindlustuse vaates. Samuti palume lisaselgitust termini „aastane kindlustusmaksete	Arvestatud	Seletuskirjas on täpsustatud, et tegemist on brutokindlustusmaksetega. Samuti on eelnõus tehniliste

	kogusumma“ kohta. Direktiivis kasutatakse mõistet <i>“annual gross written premium income from business underwritten”</i> . On võimalik, et selles küsimuses on kujunenud varasem turupraktika või on EIOPA kõnealust küsimust käsitletud, kuid selguse huvides palume need terminid seletuskirjas täpsemalt avada.		eralduste suuruse korral täpsustatud, et arvesse tuleb võtta suurust enne edasikindlustuse ja SPV osa mahaarvamist.
43. EKsL	2.1.2. Kommenteeritava paragrahvi lõige 3 on eelnõus sõnastatud kui „kombineeritud suhtarv edasikindlustuseta on alla 100 protsendi“. Ingliskeelses direktiivitekstis on täpsem ja harjumuspärasem sõnastus <i>“average combined ratio for non-life activities net of reinsurance of the last three years is less than 100 %”</i> . Palume seletuskirjas täpsustada, et arvutus tehakse selgelt ilma edasikindlustuse osata (<i>“netona edasikindlustusest”</i>).	Arvestatud	Eelnõu sõnastuses on täpsustatud „pärast edasikindlustuse arvesse võtmist“
44. EKsL	2.2. KindlITS § 42 ⁷ lg 2 p 1 Eelnõus on kirjas, et intressiriski alamooduli kapitalinõue on suurem kui 5 % grupi kindlustustehnilistest eraldistest, kuid direktiivi artiklis 213a lg 1 punktis a(i) on tingimus sõnastatud vastupidiselt: <i>“is not higher than 5 %”</i> .	Arvestatud	
	2.3. Pikaajaliste aktsiainvesteeringute kapitalinõue (KindlITS § 67 ¹)		
45. EKsL	2.3.1. Soovitame üle vaadata lõike 2 rakendamise tingimused. Esimesed kuus punkti kirjeldavad tingimusi, mille täitmisel on tegemist pikaajaliste aktsiainvesteeringutega (vt ka sõnastus: „täidetud on kõik järgmised“), samas kui punkt 7 välistab selle staatuse. Kuna viimane on praegu ebaselge, teeme ettepaneku sõnastada ka see positiivses võtmes – st tuua selgelt välja, millistel tingimustel investeering kuulub pikaajaliste hulka (nt osalus alla 20%, kusjuures seletuskirjas täpsustada, et „alla 20 % ja mitte võrdne 20 %-ga“).	Arvestatud	Punkti 7 sõnastust on korrigeeritud.
	Lisaks juhime tähelepanu, et sättes toodud asjaolusid peab tõendama „Finantsinspeksioonile“ veenvalt, samas direktiivis kasutatakse „rahuldavalt“ (nii on see sätestatud ka teistes ELi õigust harmoniseerivates õigusaktides (vt nt FELS, ATKEAS). „Veenvalt“ ja „rahuldavalt“ ei ole sünonüümid ja sõna „veenvalt“ seab tõendamisele kvalitatiivselt oluliselt kõrgema standardi. Teeme ettepaneku kasutada sõna „rahuldavalt“, mis on kasutusel nii meie õiguses kui ka direktiivide eestikeelsetes versioonides.	Arvestatud	
46. EKsL	2.3.2. Direktiivis on pikaajaline investeering määratletud kui investeering, mida hoitakse <i>„for a period that exceeds five years on average“</i> . See täpsustav tingimus ei ole eelnõus selgelt kajastatud ning tuleks sõnastusse lisada, et vältida direktiivi põhjendamatult ranget ülevõtmist. Samuti soovitame seletuskirjas tuua illustratiivne näide (nt kaks investeeringut, millest üks kestab 3 aastat ja teine eeldatavalt 8 aastat, mille tulemusel portfelli keskmine hoidmisaeg ületab 5 aastat).		Eelnõu sõnastuse kohaselt peab kindlustusandja hoidma pikaajalisi aktsiainvesteeringuid keskmisest kauem kui viis aasta. Kuigi meie hinnangul see vastab direktiivile, oleme täpsustanud lõike 3 sõnastust ja sätestanud, et peab hoidma pikaajaliste aktsiainvesteeringute alamrühmas aktsiapositsioone keskmiselt üle viie aasta.
	2.4. KindlITS § 97 ²		
47. EKsL	2.4.1. Teeme ettepaneku koondada paragrahvi 97 ² lõiked 2–4, kuna need käsitlevad sisuliselt sama teemat.	Mitte arvestatud	Lõige 2 reguleerib likviidsusriski plaani koostamist. Lõige 3

			reguleerib võimalust nõuda kindlustusandjalt likviidsusanalüüsi keskmise pikkusega ja pikaajalises vaates. Lõige 4 reguleerib likviidsusriski näitajate väljatöötamist. Meie hinnangul ei ole normitehniliselt asjakohane koondada vastavad lõiked üheks pikaks lõikeks.
48. EKsL	2.4.2. KindITS § 97 ² lõige 6 toob kasutusse uue termini „likviidsusvajadus“. Lõiked 1 ja 2 kirjeldavad juba nõudeid, mis sisuliselt katavad likviidsuse tagamise kohustuse. Palume kaaluda, kas uue termini kasutuselevõtt on vajalik või tekitab see põhjendamatut terminoloogilist killustatust.	Selgitatud	Juhime tähelepanu, et kui vaadata seletuskirjas viidatud EIOPA raportit likviidsusplaani RTS kohta („ Final report on draft RTS on liquidity risk management plans “ (ehk mille põhjal kehtestatakse rakendusmäärus), siis selles on korduvalt kasutatud terminit „ <i>liquidity needs</i> “, mistõttu me ei leia, et tekiks põhjendamatut terminoloogiline killustatus.
	2.5. KindITS § 100		
49. EKsL	2.5.1. Lg 1 p 7 on direktiivis sõnastatud järgmiselt: „... <i>undertaking shall demonstrate the materiality of its exposure to climate change risks in the assessment</i> “. Teeme ettepaneku täpsustada eelnõu sõnastust kooskõlas direktiiviga, rõhutades otseselt „ <i>materiality of its exposure</i> “. Juhul kui kindlustusandja hinnangul selline materiaalne mõju puudub või seda ei ole võimalik tõendada, tuleks ka see selgelt välja tuua. Praegune eelnõu sõnastus on selles osas üldisem.	Arvestatud/ Selgitatud	KindITS § 100 lõike 1 punkti 7 on korrigeeritud, kuid meie hinnangul on asjakohane kasutada termini „materiaalne“ asemel terminit „oluline“, nagu ka RPS defineerib § 16 punktis 4 olulisuse printsiibi. Kindlustusandjad on hinnanud kliimamuutustega seotud riskide olulisust ka kehtivate ORSA reeglite alusel ning selle kohta on välja antud ka EIOPA suunis . „ <i>Risks are considered to be material in the context of Solvency II where ignoring the risk could influence the decision-making or the judgement of the users of the information, which in case of the ORSA would be the undertaking's administrative, management or supervisory body and its relevant staff</i> 1. <i>CAs should expect undertakings to identify the materiality of exposures to climate change risks through a combination of qualitative and quantitative analyses.</i> “.
50. EKsL	2.5.2. Lg 4 ¹ viimane lause „käesolevas lõikes sätestatu ei vabasta...“ rõhutab iseenesest mõistetavat kohustust riskide pidevaks juhtimiseks. Palume kaaluda selle lause väljajätmist, et vältida tarbetut dubleerimist.	Selgitatud	Peame tõdema, et Euroopa Komisjoni hinnangul ei ole piisav põhjendus jätta direktiivi säte üle võtmata üksnes seetõttu, et see on regulatsioonist tuletatav.

51. EKsL	2.6. KindITS § 100 ² sõnastamisel on oluline arvestada direktiivis sisalduvat täpsustust „ <i>material exposure</i> “. Eelnõus tuleks selgelt väljendada, et nõue rakendub juhul, kui kindlustusandja tegevus on kliimamuutustest materiaalselt oluliselt mõjutatud (vt ka 2.5.1).	Selgitatud	Lõige 1 ütleb, et kui § 100 lõike 1 punktis 7 sätestatud hindamise korral selgub, et kliimamuutustega seotud riskid <u>mõjutavad kindlustusandjat oluliselt</u> , koostab kindlustusandja kliimamuutuste stsenaariumid ehk meie hinnangul tuleb selgelt välja, et see nõue kohaldub vaid siis kui kliimamuutustega seotud riskid on olulised.
	3. Õigusabikulude kindlustusega seotud muudatused		
52. EKsL	3.1. Teeme ettepaneku KindITS § 103 ³ muuta lõiget 4 ja jätta välja sõnad „ <i>või muu kvalifitseeritud isiku</i> “, et tagada kliendi kvaliteetne esindamine. Advokatuuriseadus seab advokaadile ja õigusteenuse osutamisele selged nõuded (kutseksam, täiendusõpe, eetikanõuded, järelevalve, kohustuslik kindlustus), mis üldjuhul tagab kliendile nõuetele vastava õigusteenuse osutamise kvalifitseeritud advokaadi poolt. Näiteks on meie liikmed osutanud, et mitteadvokaadist esindaja korral võib tekkida risk kvaliteedi osas, samuti on esinenud kindlustuskelmuste juhtumeid. Sama muudatuse palume teha ka läbivalt VÕS §-s 528.	Mitte arvestatud	<p>Solventsus II direktiivi artikli 201 lõike 1 kohaselt märgitakse igas õigusabikulude kindlustuse lepingus sõnaselgelt, et:</p> <p>a) kui kindlustatud isiku kaitsmiseks, esindamiseks või huvide eest seismiseks on kohtu- või haldusmenetluses vaja advokaadi <u>või muu liikmesriigi õiguse kohaselt sobivalt kvalifitseeritud isiku abi</u>, võib kindlustatud isik sellise advokaadi või muu isiku vabalt valida;</p> <p>b) huvide konflikti korral võivad kindlustatud isikud oma huvide esindamiseks vabalt valida advokaadi <u>või juhul, kui nad seda eelistavad ja kui liikmesriigi õigus seda lubab, iga teise sobivalt kvalifitseeritud isiku</u>.</p> <p>Juhime tähelepanu, et punktide a ja b viide kvalifitseeritud isikule ei ole liikmesriigi valikukoht. Kuna Eesti õigus lubab tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 218 lõike 1 punkti 2 kohaselt kohtus esindajaks olla lisaks advokaadile ka muul isikul, siis on sellele võimalusele ka direktiivi sätte kohaldamisel viidatud.</p> <p>Viide direktiivile 77/249 täpsustab vaid punktides a ja b nimetatud advokaadi määratlust ega tühistata ära viidet muule kvalifitseeritud isikule.</p>
53. EKsL	3.2. Teeme ettepaneku jätta VÕS § 526 muudatus eelnõust välja, sest Solventsus II artikkel 198 sätestab üksnes reguleerimisala ja ei määratle kindlustuskaitse kohustuslikku sisu. Juhul, kui peate siiski vajalikuks sätet	Mitte arvestatud	Kehtiv sõnastus ei vasta Solventsus II direktiivile, kuna: 1) kehtiv VÕS säte ei viita kohustusele osutada ka muid

	<p>muuta, siis teeme ettepaneku see sõnastada järgmiselt: „(1) Õigusabikulude kindlustuse puhul kohustub kindlustusandja kindlustusjuhtumi toimumisel kaitsma kindlustusvõtja õiguslikke huve lepinguga ettenähtud ulatuses ja kandma seetõttu tekkivad õigusabi-, menetlus- ja muud seesugused kulud. Eeldatakse, et kindlustus katab õigusabikulud kindlustusvõtja kaitseks või esindamiseks tsiviil-, kriminaal-, haldus- või muudes menetlustes või kindlustusvõtja vastu esitatud mis tahes nõude korral, samuti väljaspool ametiasutusi.“</p>		<p>kindlustuskaitsega seotud teenuseid lepingus ettenähtud ulatuses (direktiivis: <i>to provide other services directly linked to insurance cover</i>).</p> <p>2) kehtiva sõnastuse kohaselt eeldatakse, et kindlustus katab õigusabi nii kohtus kui haldusmenetluses, samuti väljaspool ametiasutusi. Kuna kehtiva seaduse sõnastuse kohaselt eeldatakse, siis võib kokku leppida sellest ka erinevalt. Direktiivi sõnastuse kohaselt tuuakse aga välja need juhud, mil eeldõige (in particular) on kaitse tagatud ehk direktiivi kohaselt võib see ulatus olla pigem laiem. Seega on direktiivis kohustuslik sisu, mitte eeldus.</p> <p>3) lisaks ei erista kehtiv sõnastus olukordi, kui kindlustatud isiku õigusi on rikutud (ta on kandnud kahju või saanud viga) ja kui kindlustatud isiku vastu on esitatud nõue. Kui nõue on esitatud isiku vastu, on ka kaitse ulatus laiem.</p>
54. EKsL	<p>3.3. Palume VÕS § 528 lg 3 järgmises sõnastuses mitte kehtetuks tunnistada: „<i>Muud isikut kui advokaati võib kindlustusvõtja esindajaks kohtu- või haldusmenetluses või kindlustusvõtja õiguslike huvide kaitseks muul viisil määrata üksnes kokkuleppel kindlustusandjaga.</i>“</p>	Mitte arvestatud	<p>Lõige 3 sellises sõnastuses ei ole kooskõlas direktiivi mõttega, mille kohaselt võib esindajaks kohtus olla ka muu isik. See ei tähenda, et kindlustusandja ei võiks kindlustusvõtjaga selles küsimuses eelnevalt konsulteerida ja esindaja kasutamise tingimustes kokkuleppele jõuda.</p>

EESTI LIIKLSUKINDLUSTUSE FOND			
	1. Kindlustustegevuse seaduse sätete kohaldamine LKF-i tegevusele		
55. LKF	<p>Kindlustustegevust puudutavate nõuete kohaldamist LKF-le reguleerib peamiselt LKindLS § 71, mille lõike 1 kohaselt kohaldatakse LKF-le kindlustustegevuse seaduse §-s 52, § 83 lõigetes 1 ja 3, § 96 lõigetes 1 ja 7, § 99 lõike 1 punktides 1–5, 7 ja 8 ning lõikes 2, § 106 lõigetes 2 ja 5, § 108 lõigetes 1 ja 2 ning §-des 129, 217–220¹, 253 ja 264 kindlustusandja kohta sätestatud.</p> <p>Seda loetelu plaanitakse eelnõuga täiendada § 96 lõikega 2, mis käsitleb kindlustusandja juhtimissüsteemi üldpõhimõtteid.</p> <p>Kõigepealt juhime tähelepanu, et selline regulatsioon, millega LKF-iga sarnaseid funktsioone (garantiifond,</p>	Arvestatud	

	<p>maksejõuetusasutus, hüvitisorgan, teabekeskus) täitvatele isikutele kohaldatakse kindlustustegevuse ja Solventsus II nõudeid, on EL-s tavapäratu. Samuti on tavapäratu nende isikute allutamine kindlustusjärelevalvele. Meile on arusaadav KindITS sätete kohaldamine LKF-ile, millest tulenevad selged õigused, kohustused või juhised (nt § 99, 101). Küll aga jääb meile arusamatuks üldsätete ja sissejuhatavate sätete kohaldamine, millel on otsene puutumus sätetega, mida meie tegevusele ei kohaldata. Eelnõuga plaanitakse LKF-le kohaldada veel KindITS § 96 lõiget 2, mille kohaselt peab kindlustusandja juhtimissüsteem olema üles ehitatud selliselt, et oleks tagatud organisatsioonistruktuuri läbipaistvus, ülesannete asjakohane lahusus ja vastutusalade selge jaotus. Oluline on märkida, et LKindIS § 71 järgi ei pea LKF-i juhtimissüsteem tagama suutlikkuse täita vastavuskontrolli ja siseauditi funktsioone ja teisi võtmefunktsioone (aktuaarifunktsiooni, riskijuhtimissüsteemi osast oma riske ja maksevõime hindamine) kohaldatakse üksnes <i>mutatis mutandis</i> väga piiratud ulatuses. Meie hinnangul ei saa viidata seaduses sedavõrd abstraktselt KindITS sättele, mis on seaduses avatud läbi võtmefunktsioonide ja delegeeritud määruse (EL) nr 2015/35, mida samuti LKF-le ei kohaldata. Praegusel kujul ei ole võimalik hinnata, mida kõnealuse sätte kohaldamine LKF-le kaasa toob, samuti pakub sätte erinevaid tõlgendamise võimalusi ja tekitab ebakindlust.</p> <p>Teeme ettepaneku LKF-i tegevusele KindITS kindlustusandja juhtimissüsteemi üldpõhimõtteid mitte kohaldada (§ 96 lõiget 1, 2 ja 7) ja reguleerida LKF-i juhtimist LKindIS-s kui eriseaduses. Teeme ettepaneku täiendada LKindIS § 71 lõikega 1¹ ja sõnastada see järgmiselt:</p> <p>„(1¹) Fondi juhtimine peab olema üles ehitatud selliselt, et oleks tagatud struktuuri läbipaistvus, käesolevast seadusest tulenevate ülesannete asjakohane lahusus ja vastutusalade jaotus, arvestades Fondi haldusülesannete olemust, ulatust ja keerukust. Fond peab tagama oma tegevuse, sealhulgas eriolukordi puudutavate kavade väljatöötamise, järjepidevuse ja reeglipärasuse, rakendades selleks asjakohaseid ja proportsionaalseid süsteeme, ressursse ja protseduure.“.</p> <p>LKindIS § 71 lõikest 1 jätta välja viited KindITS § 96 lõigetele 1, 2 ja 7, kuivõrd neid asendab edaspidi erisäte.</p>		
	2. Muud küsimused ja tähelepanekud		
56. LKF	2.1. LKindIS § 71 ⁴ lõige 1 sisaldab sõnapaari "kindlustuslepinguliste jätkuvuse". Soovitus on kasutada sõnapaari "kindlustuskaitsete jätkuvuse" või „lepingute kehtivuse“.	Arvestatud	
57. LKF	2.2. LKindIS § 71 ⁴ lõige 2 puhul jääb arusaamatuks, mis selle lõike viimase lause sisu ja millist olukorda täpsemalt silmas on peetud? Näiteks kui kohustuste täitmiseks ülevõetud varadest ei piisa kohustuste täitmiseks, kuidas tuleks seda tõlgendada koosmõjus lõikega 6?	Arvestatud	<p>LKindIS § 71⁴ lõiget 3 on täiendatud.</p> <p>Lõike 2 viimase lausega sätestatakse põhimõte, et fondile</p>

	<p>Lg 2 esimest lauset tuleks täpsustada, et LKF ei võta üle LKindlS § 36 lõikes 2 sätestatud kohustust. Teeme ettepaneku sõnastada: „<i>Fondile võib ühe või mitme Eestis väljastatud tegevusloga tegutseva kindlustusandja erirežiimi, sealhulgas kindlustusandja kriisilahenduse, korral üle anda liikluskindlustuse kindlustusportfelli ning sellele vastavad õigused ja kohustised, välja arvatud käesoleva seaduse § 36 lõikes 2 sätestatud kahju hüvitamise kohustus. Kõnealusel juhul hüvitab LKF kahju garantiifondina kindlustamata sõiduki sätete alusel. Mõlemal juhul tekib tagasinõude õigus kindlustuskohustusega isiku vastu.</i></p>		<p>võib kriisilahenduses olevalt kindlustusandjalt kindlustusportfelli üle anda üksnes juhul, kui üleantavate kohustuste hinnanguline koguväärtus ei ületa üleantavate õiguste ja vara koguväärtust ülevõtmise hetkel. Tegemist on ülevõtmise otsustamise hetkel kohaldatava tasakaalunõudega, mis ei välista olukorda, kus hiljem võib selguda, et üleantud varast ei piisa kõigi kohustuste täitmiseks. Sellisel juhul kohaldatakse lõiget 6, mille kohaselt on fondil õigus kasutada kohustuste täitmiseks omavahendeid, mis on kogutud kindlustusandjate maksejõuetuse riski katteks.</p>
58. LKF	<p>2.3. LKindlS § 71⁴ lõiget 4 tuleks täpsustada. Sättest jääb mulje, justkui poleks fondil lubatud üldse sõlmida uusi ega muuta kehtivaid kindlustuslepinguid, nt tegutseb fond ka piirikindlustuse kindlustusandjana, sõlmida kindlustusvõtjana nt edasikindlustuse lepinguid. Teeme ettepaneku sõnastada: „<i>Fondil ei ole lubatud kindlustusandjana sõlmida uusi ega muuta kehtivaid kindlustuslepinguid, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 13 lõikes 3 sätestatud juhul.</i>“</p>	Arvestatud	
59. LKF	<p>2.4. LKindlS 71⁴ lõige 5 sätestab keelu maksta töötasu. Kui kohustusi hinnatakse, siis selle raames hinnatakse käsitluskulusid. Kas sellega on arvestatud, sest käsitluskulude sees on üldjuhul ka kahjukäsitlejate töötasu?</p>	Arvestatud	<p>Eelnõu sõnastuses on täpsustatud, et mõeldud on fondi juhtorgani liikmetele tasu maksmist.</p> <p>IRRD direktiivi artikli 34 lõike 2 punkti b kohaselt peab täidetud olema mh tingimus, et kriisilahendusasutus kiidab heaks haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmete tasustamise ja määrab kindlaks nende ülesanded. Seda tingimust ei kohaldata kindlustuse tagamise skeemi suhtes, kellele on üle antud sildettevõtja ülesanded ja õigused, kui mis tahes üleantud vara, õigused, kohustised või omandiõigused on eraldatud kindlustuse tagamise skeemi muudest varadest, õigustest ja kohustistest ning <u>üleantud vara ei kasutata töötasu maksmiseks.</u></p> <p>Seega võiks järeldada, et viimases lauses on mõeldud juhtidele tasu maksmise keeldu.</p>

AUDIITORKOGU			
60. AudK	<p>Audiitortegevust puudutavas osas eristatakse eelnõu kohaselt kahte erinevat töövõttu – raamatupidamise aastaaruande auditit ning solventsuse ja finantsseisundi aruande osana avalikustatud bilansi audiitorkontrolli.</p> <p>Selguse mõttes on vajalik lisada KindITS §-i 124¹ konkreetne eraldiseisev viide solventsuse ja finantsseisundi aruandes sisalduvale bilansile või siis viide, millistest antud paragrahvis esitatud punktidest täielikult ja ammendavalt vastav bilanss koosneb. Lisaks peab bilansi osas olema tehtud viide konkreetsele bilansi kehtestanud vormile (S.02.01.02) ning asjaolule, et see on leitav komisjoni rakendusmäärusest (EL) 2023/895. Leiame, et otsene viide peab sisalduma aruande seaduses sisu määratlevas õigusnormis, mitte seletuskirjas audiitorkontrolli käsitlevas osas.</p>	Mitte arvestatud	<p>Kuna komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/895 asendatakse uue määrusega, siis ei ole õiguslikult põhjendatud viidata määrusele, mis muutub kehtetuks. Juhul, kui uus määrus võetakse vastu enne KKELS menetluse lõppu, saab kaaluda uuele määrusele viitamist. Määruse kavand on leitav EIOPA veebilehelt, avades „Annex VII- Reporting and disclosure package.zip“ ning seejärel „ITS Disclosure“ kausta.</p> <p>Juhime tähelepanu, et seletuskirjas on piisavad selgitused selle kohta, millist aruande osa tuleb auditeerida.</p>
61. AudK	<p>Samuti peab KindITS § 129 lg 1¹ täpsustama, milliste kutsetegevuse standardite nõuete kohaselt audiitorkontroll tuleb läbi viia. Antud juhul on asjakohane viidata kahele kutsetegevuse standardile, mille kohaselt töövõtt läbi viiakse: ISA (EE) 800 ja ISA (EE) 805.</p>	Mitte arvestatud	<p>Seaduse tasandil on asjakohane viidata audiitortegevuse seaduse § 46 lõike 3 punktis 1 sätestatud rahvusvahelistele standarditele. Standardid on vabatahtlikud dokumendid, mille järgimine ei ole olemuselt kohustuslik.</p> <p>Seletuskirjas on selgitatud, et eeldatakse, et SFCR-i tuleb auditeerida ISA (EE) 800 järgi ning tulenevalt esitatud märkusest on seletuskirja täiendatud viitega ISA (EE) 805-le.</p>
62. AudK	<p>Lisame, et eelnõu jõustumisel tuleb määratleda, millistele aruannete perioodidele solventsuse ja finantsseisundi aruande bilansi audiitorkontrolli nõue kohaldub. Antud muudatusega ettenähtavat audiitorkontrolli ei saaks korraldada aruannetele, mis käivad perioodide kohta, mis algavad enne 1. jaanuari 2027.</p>	Arvestatud	<p>Eelnõusse on lisatud uus KindITS § 274².</p>
63. AudK	<p>Kindlustustegevuse seaduses vajaks muutmist solventsus ja finantsseisundi aruande nimetus. Teame, et see (ekslik) tõlge on olnud aluseks juba aastaid kehtivale seadusele, kuid praktikutes on see alati tekitanud segadust ning vajab lahendamist. Raamatupidamise seadus ning raamatupidamistoimkonna juhendid kasutavad terminit "finantsseisund" raamatupidamise aastaaruande osaks oleva (kõnekeeles öelduna) bilansi tähistamiseks (RPS § 18 lg 1). Inglise keeles on see "statement of financial position". Kindlustuse puhul on tegemist eraldi aruandega, mis inglise keeles on "a statement of financial condition and solvency" ning selleks osaks olev "statement of financial condition" on erinev aruanne eelpoolviidatud raamatupidamise aastaaruande osaks olevast finantsseisundi aruandest. Ehk</p>	Selgitatud	<p>Nõustume, et terminikasutus finantsaruandluse valdkonnas peab olema selge ja järjepidev ning et mõiste „finantsseisund“ on Eesti õiguses ja praktikas laialdaselt kasutusel eeskätt raamatupidamise aastaaruande osaks oleva finantsseisundi aruande (bilansi) tähistamiseks vastavalt raamatupidamise seadusele.</p>

	<p>siis maakeelne tõlge „finantsseisundi aruanne“ ei saa samaaegselt tähendada kahte täiesti erinevat aruannet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Statement of financial condition 2. Statement of financial position <p>Kuna Eesti finantsmaastikul (ja ka kindlustestest) on juba aastaid käibel termin finantsseisundi aruanne, mis tähendab inglise keeles „statement of financial position“, siis ei saa „financial condition“ aruannet tõlkida eesti keelde täpselt sama moodi.</p> <p>Kuna finantsseisundi aruanne on märksa tähtsam, olulisem ja rohkem levinud ning kasutatav, jääb selle tähendus ülimuslikuks ja muutmist vajaks "financial condition" tõlge, mis on asjakohane ennekõike just kindlustusettevõtete eriraporti puhul.</p> <p>Palume see kommentaar arvata juurde varem saadetud Audiitorkogu arvamusele. Soovitame leida võimalus seaduses läbivalt vajalik muudatus teha ning korrektse termini leidmiseks pidada nõu raamatupidamise toimekonnaga ja raamatupidamise seaduse koostajaga.</p>	<p>Samas on oluline ka asjaolu, et termin „solventsuse ja finantsseisundi aruanne“ on kindlustustegevuses käibes juurdunud (kasutusel olnud 10a) ja kindlustusvaldkonna inimesed on sellega harjunud. Uue termini kasutusele võtmine kindlustustegevuses juurdunud „Solventsus ja finantsseisundi aruanne“ asemel tekitaks pigem segadust. Samuti on see termin lisaks kindlustustegevuse seadusele kasutusele võetud Euroopa Liidu õiguses. Sama termin esineb Solventsus II direktiivis, komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2015/35, komisjoni rakendusmääruses (EL) 2023/895 ning asjakohastes EIOPA suunistes.</p> <p>KindlTS § 123 lõige 1 viitab komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/35 artiklitele 290-298, kus on esitatud solventsuse ja finantsseisundi aruanne struktuur ja aruande sisu selgitused ehk seaduses rakendajale (aruande koostajale) on piisavalt selge, millistest aruandevormidest ja reeglitest juhinduda.</p> <p>Seega peaks seaduses termini muutmine toimuma kooskõlas kõikides eelosutatud EL õigusaktides termini muutmise.</p>
--	---	--

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA			
64. KODA	<p>1. Bürokratia ja kulude kasv</p> <p>Leiame, et eelnõus kavandatud meetmete rakendamine suurendab koormust ja kulusid nii kindlustusandjate kui ka järelevalveasutuste tasandil. Mõju kindlustusandjate halduskoormusele ja kuludele ei tulene niivõrd üksikutest eraldiseisvatest nõuetest, vaid eelnõus kavandatud kohustuste kumulatiivsest mõjust. Kuigi mitmed meetmed on eraldi vaadelduna põhjendatud, lisanduvad need juba olemasolevale ulatuslikule regulatiivsele raamistikule, mistõttu suureneb kindlustusandjate kohustuste kogumaht ning ressursivajadus tervikuna. Oleme seisukohal, et eelnõuga taotletav täiendav raamistik ei loo sellist lisandväärtust, mis oleks proportsionaalne selle rakendamisega kaasnevate kulude ja koormusega.</p>	Selgitatud	<p>Mõistame muret seoses eelnõus kavandatud meetmete võimaliku kumulatiivse mõjuga kindlustusandjate ja järelevalveasutuste halduskoormusele ja kuludele. Samas tuleb rõhutada, et eelnõus kavandatud meetmete eesmärk ei ole luua paralleelset või dubleerivat regulatiivset raamistikku, vaid täiendada olemasolevat Solventsus II raamistikku valdkondades, kus kehtivas regulatsioonis on täheldatud puudusi, sealhulgas</p>

			<p>puudusi (piiriüleste) kindlustusandjate ja kindlustusgruppide järelevalves ning kindlustusvõtjate ebapiisavas kaitses kindlustusandjate raskustesse sattumise korral. Pädevatel asutustel on piiratud vahendid, et käsitleda võimalikku süsteemse riski kuhjumist kindlustussektoris.</p> <p>Kuigi üksikute meetmete rakendamine võib suurendada kindlustusandjate halduskoormust, on nende kumulatiivne eesmärk kaitsta kindlustuse kliente, vähendada süsteemset riski ning ennetada olukordi, kus probleemide lahendamine eeldaks oluliselt kulukamaid lahendusi, sealhulgas avaliku sektori erakorralist sekkumist.</p>
65. KODA	<p>2. Ennetava finantsseisundi taastamise kava koostamise kohustus</p> <p>Eelnõu § 6 kohaselt tekib teatud kindlustusandjatel kohustus koostada ja ajakohastada ennetav finantsseisundi taastamise kava, mille kohaldamisala määrab Finantsinspeksioon.</p> <p>Leiame, et kuigi seletuskirjas (lk 214) on märgitud, et eelnõu väljatöötamise seisuga peaks ennetava finantsseisundi taastamise kava koostamise kohustus Eestis rakenduma vaid ühe kindlustusandja suhtes ning seetõttu on kava koostamise kohustuse praktiline rakendamine Eestis tõenäoliselt väga piiratud, jääb eelnõu sõnastusest tulenevalt kohustuse kohaldamisala õiguslikult avaraks ning sõltuvaks Finantsinspeksiooni tulevasest hinnangust ja praktikast. Seetõttu puudub kindlustusandjatel õiguslik kindlus, et sellist kohustust ei võidaks tulevikus siiski kehtestada ka nende suhtes. Kava koostamine ja ajakohasena hoidmine tähendaks märkimisväärt halduskoormust ning täiendavat ressursivajadust olukorras, kus kindlustusandjate regulatiivne koormus on juba praegu väga suur.</p> <p><u>Kaubanduskoja ettepanek:</u> Palume eelnõu seletuskirjas täpsustada kriteeriume, mille alusel kindlustusandjatele ennetava finantsseisundi taastamise kava kohustus pannakse, et seeläbi suurendada õigusselgust ja prognoositavust kindlustusandjate jaoks.</p>	Selgitatud	<p>Juhime tähelepanu seletuskirja lk 26-27, kus on esitatud põhjalik selgitus selle kohta, kuidas tuleks määrata kindlustusandjad, kes peavad esitama ennetava finantsseisundi taastamise kava. Täpsemad kriteeriumid kehtestatakse komisjoni määruses, mille kavandiga on olnud võimalik huvirühmadel tutvuda ja esitada kommentaare EIOPA konsultatsiooni raames.</p> <p>2026. aasta 16. veebruaril avaldas EIOPA raporti ennetava finantsseisundi taastamise kava nõuete ning turuosade kindlaksmääramisel kasutatavate meetodite kriteeriume käsitleva RTS eelnõu kohta.</p>
66. KODA	3. Kriisilahenduse osafond ja selle rahastamine	Selgitatud	<p>Nõustume esitatud järeldusega. Eelnõu väljatöötamisel analüüsisime erinevaid</p>

	<p>Eelnõu § 92 punkti 5 (tagatisfondi seadus § 4 lg 1 p 6) kohaselt luuakse Tagatisfondi juurde kindlustusandjate kriisilahenduse osafond, mida kindlustusandjad peavad hakkama rahastama.</p> <p>Kuigi seletuskirjas (lk 217) on märgitud, et osafondi rahastamine toimub tagantjärele ehk osamaksete tegemisega alustatakse alles siis, kui mõne kindlustusandja suhtes tehakse otsus kriisilahenduse algatamiseks ning selline lähenemine peaks vähendama kindlustusandjate kohest rahalist koormust, on sellise mehhanismi probleemiks siiski kehv prognoositavus. Kuna kindlustusandjate tasutud osafondi tehtud maksete suurus võib ulatuda kuni 2%-ni kindlustusmaksete mahust, on tegemist märkimisväärse rahalise kohustusega arvestades asjaoluga, et maksete tegemise kohustus ei sõltu konkreetse kindlustusandja enda riskikäitumisest. Probleemsem on see kindlustusliikides, kus tiheda hinnakonkurentsi tõttu ei ole kindlustusandjatel võimalik täiendavaid kulusid kindlustusmaksetesse üle kanda, ilma et see mõjutaks nende konkurentsivõimet ja kliendibaasi.</p> <p><u>Kaubanduskoja ettepanek:</u></p> <p>Me mõistame, et kriisilahenduse osafondi loomise nõue tuleneb ELi õigusest, täpsemalt IRRD direktiivist, ning see tuleb Eesti õigusesse üle võtta. Näeme positiivsena seda, et kindlustusandjatel ei teki osafondi rahastamise kohustust automaatselt, vaid üksnes juhul, kui mõne kindlustusandja suhtes on juba algatatud kriisilahendus ning tekib vajadus kasutada rahalisi vahendeid. Teisalt tähendab selline lähenemine, et kindlustusandjad peavad oma tegevuses arvestama potentsiaalse rahalise kohustusega, mille täitmise ajastust ja täpset ulatust pole võimalik prognoosida. Asjaolu, et osafondi rahastamise kohustus võib kaasneda, kuid ei pruugi, võib vähendada kindlustusandjate kindlustunnet ja mõjutada negatiivselt nende finantsplaneerimist.</p>		<p>rahastusmudeleid (vt ka seletuskirja punkti 2.3.2 alampunkti 13), konsulteerisime selles küsimuses nii Finantsinspeksiooni kui ka Eesti Kindlustusseltside Liiduga ning jõudsime ühisele järeldusele, et Eesti kindlustusturu vaates on asjakohane rakendada tagantjärele rahastamise mudelit.</p>
<p>67. KODA</p>	<p>4. Juhtorganite liikmete mitmekesisdamise nõue</p> <p>Eelnõu § 89 punkti 90 (kindlustustegevuse seaduse (edaspidi KindlTS) § 105 lg 2 p 7²) kohaselt tuleb kindlustusandjatel kehtestada juhatuses ja nõukogus mitmekesisuse edendamise kord.</p> <p>Kaubanduskoda toetab juhtorganite mitmekesisuse edendamist kui üldist eesmärki ning mõistame selle seost juhtimise kvaliteedi ja otsustusprotsesside tasakaalustatusega. Samas leiame, et kavandatav seaduse täiendus tekitab praktikas mitmeid probleeme, eelkõige väikese koosseisuga juhtorganite puhul, mis on Eesti kindlustusturul levinud. Juhtorganite liikmete arvu piiratus tähendab, et kvantitatiivsete soolise tasakaalu eesmärkide jäik rakendamine võib viia olukorrani, kus muidu igati sobiva, pädeva ja kogenud kandidaadi nimetamine juhtorganisse osutub problemaatiliseks üksnes soolise tasakaalu nõude tõttu. Selline lähenemine võib kitsendada pädevate kandidaatide ringi ning mõjutada negatiivselt</p>	<p>Arvestatud/ Selgitatud</p>	<p>Nõustume Koju järeldustega ning täiendame seletuskirja võimalike mõjude avaldumise osa.</p> <p>Mitmekesisuse nõuet aitab täpsustada EIOPA suunis, mille kohaselt on mitmekesisus üks tegur, mis aitab parandada juhtorganite toimimist, ennetada nn grupimõtlemist ning soodustada sõltumatute seisukohtade ja konstruktiivse arutelu tekkimist otsustusprotsessis. Seega on mitmekesisus käsitletav juhtimise kvaliteeti toetava tegurina. Lisaks kohaldub proportsionaalsuse põhimõtet, mille kohaselt tuleb mitmekesisuse poliitika ja selle</p>

	<p>juhtorgani tõhusat toimimist. Väikese turu tingimustes, kus kvalifitseeritud spetsialistide ring on niigi piiratud, võib sellise nõude mõju osutada ebaproportsionaalseks.</p> <p><u>Kaubanduskoja seisukoht:</u> Mõistame, et nõue tuleneb ELi õigusest ja on formaalselt minimaalselt üle võetud, kuid peame oluliseks juhtida tähelepanu sellele, et nõude rakendamine võib praktikas vähendada kindlustusandjate paindlikkust juhtorganite liikmete valimisel ning mõjutada negatiivselt juhtimise kvaliteeti, ilma et see looks Eesti kindlustusturu eripära arvestades proportsionaalset lisandväärtust.</p>		<p>rakendamine kohandada vastavalt kindlustusandja tegevuse iseloomule, ulatusele ja keerukusele.</p> <p>Nõuded ei eelda kindlustusandjalt jäika ega mehaanilist lähenemist juhtorganite koosseisu kujundamisel, vaid jätavad piisava paindlikkuse sobivate kandidaatide valikuks, arvestades samal ajal kindlustusandja konkreetset profiili ja Eesti kindlustusturu eripära.</p>
68. KODA	<p>5. Solventsuse ja finantsseisundi bilansi auditeerimise kohustus</p> <p>Eelnõu § 89 punkti 127 (KindlITS § 129) kohaselt nähakse kindlustusandjatele ette kohustus auditeerida solventsuse ja finantsseisundi aruande (SFCR) bilanss. Auditeerimiskohustus kohaldub kindlustusandjatele, erandina on sellest vabastatud väikesed ja mittekeerukad kindlustusandjad.</p> <p>Leiame, et SFCR bilansi auditeerimise kohustus tähendab kindlustusandjatele täiendavat auditi töövõttu ning toob kaasa märkimisväärse haldus- ning rahalise koormuse, mille lisandväärtus ei ole Eesti kindlustusturu kontekstis piisavalt veenvalt põhjendatud. Kuigi seletuskirjas (lk 234) on märgitud, et auditeerimise mõju avaldub kord aastas ning auditeeritud teavet saavad sidusrühmad kasutada pidevalt, on küsitav, millist sisuliselt uut väärtust SFCR bilansi auditeerimine loob võrreldes juba kehtivate auditi- ja järelevalvemehhanismidega. Kindlustusandjate majandusaasta aruannete bilansid on juba kehtiva õiguse kohaselt auditeeritud ning Finantsinspeksioon teostab pidevat järelevalvet kindlustusandjate finantsseisundi üle. Sellest tulenevalt võib SFCR bilansi täiendav auditeerimine kujutada endast osaliselt olemasolevate kontrollimehhanismide dubleerimist ning suurendada kindlustusandjate kulusid ja vähendada paindlikkust nende tegevuses, eelkõige nende kindlustusandjate puhul, kes ei kvalifitseeru väikesteks ja mittekeerukateks.</p> <p><u>Kaubanduskoja seisukoht:</u> Mõistame, et ka see nõue tuleneb ELi õigusest, täpsemalt Solventsus II direktiivist, ning tuleb seetõttu riigisisesse õigusesse üle võtta. Samas on meie hinnangul tegemist ebaproportsionaalse meetmega. Tuleb arvestada asjaoluga, et see kehtib suurtele ja keerukatele kindlustusandjatele, kellele on juba hetkel kehtiva õiguse alusel kehtestatud ja tulevikus kõnealuse eelnõu alusel plaan määrata ulatuslik hulk muid regulatiivseid, aruandlus- ja järelevalvenõudeid.</p>	Selgitatud	<p>Tõepoolest, tegemist on direktiivist tuleneva nõudega, sealjuures näeb direktiiv liikmesriikidele ette võimaluse laiendada auditeeritava teabe ulatust ja/või kohaldada auditeerimist mh väikestele ja mittekeerukatele kindlustusandjatele. Eesti neid valikuvõimalusi ei ole kasutanud mh märkuses esitatud põhjustel.</p>